

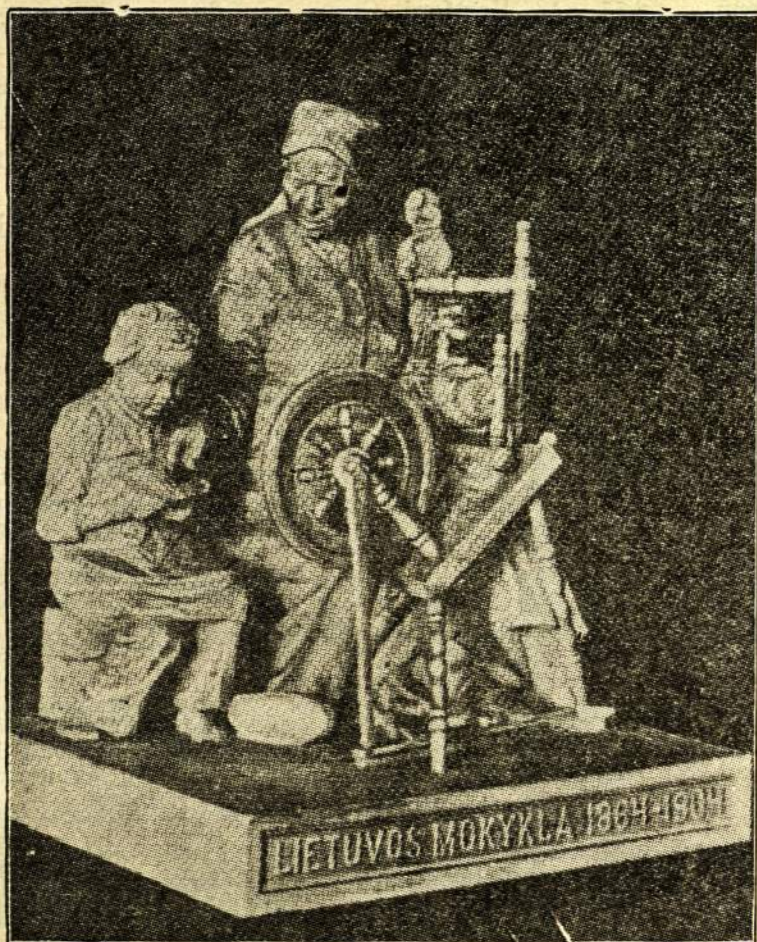
METAI IV.

LIEPOS-JULY

No. 7

MOTERŲ BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

LIETUVOS MOKYKLA

L.M.P.S. CENTRO IŽDO
APYSKAITA.

Iplaukos birželio ir liepos mėnesio, 1920, už narines įstojimą ir mokesčių knygeles.

Kuopa.	Miestas.	pinig.
8,	Lawrence, Mass.	\$6.55
38,	Paterson, N. J.	7.95
42,	New Haevn, Ct.	2.70
75,	St. Clair, Pa.	1.45
22,	Montello, Mass.	4.60
26,	Rochester, N. Y.	6.58
42,	New Haven, Conn.	1.45
12,	Waterbury, Conn.	2.55
5,	Rockford, Ill.	5.85
88,	Pittston, Pa.	3-15
57,	Carnegie, Pa.	3.75
8,	Lawrence, Mass.	3.25
93,	Brooklyn, N. Y.	4.00
89,	Milwaukee, Wis.	3.90
53,	Plymouth, Pa.	2.25
14,	Easton, Pa.	6.15
70,	Racine, Wis.	1.95
55,	Haverhill, Mass.	5.55
29,	Chicago, Ill.	5.15
86,	Herrin, Ill.	4.45
30,	Bridgewater, Mass.	4.10
50,	Gardner, Mass.	4.65
74,	Hazleton, Pa.	1.35
23,	Binghamton, N. Y.	2.55
24,	Cleveland, Ohio	2.70
4,	Elizabeth, N. J.	3.90
17,	Detroit, Mich.	11.20
40,	Lewiston, Me.	6.75
16,	Springfield, Ill.	3.00
66,	Los Angeles, Cal.	2.25
34,	Fitchburg, Mass.	1.35
37,	Grand Rapids, Mich.	1.90
15,	Ansonia, Conn.	1.80
87,	Clinton, Ind.	3.75
41,	Akron, Ohio	1.05
71,	Benld, Ill.	2.90
36,	Minersville, Pa.	6.35
72,	Kenosha, Wis.	3.15
91,	Maspeth, N. Y.	4.58
Pavienė O. Bagočiunienė	Riverside, N. J.	2.40
49 kp.	likviduotas	1.40
28,	Baltimore, Md.	1.95
1,	Brooklyn, N. Y.,	18.80
28,	Baltimore, Md.	8.45
34,	Fitchburg, Mass.	2.85
49,	Brighton, Mass.	6.60
50,	Gardner, Mass.	1.75
16,	Springfield, Ill.	1.80
11,	Philadelphia, Pa.	14.10

46,	Philadelphia, Pa.	17.40
38,	Paterson, N. J.	3.00
85,	Nashua, N. H.	10.35
36,	Minersville, Pa.	6.40
65,	Rumford, Me.	5.15
48,	Wilkes-Barre, Pa.	3.20
70,	Racine, Wis.	1.35
12,	Waterbury, Conn.	6.00
67,	Kensington, Ill.	9.95
69,	W. Lynn, Mass.	4.90
55,	Haverill, Mass.	1.50
33,	Mahanoy City, Pa.	2.25
5,	Rockford, Ill.	2.70
27,	Cambridge, Mass.	9.00
34,	Fitchburg, Mass.	1.65
74,	Hazleton, Pa.	1.05
18,	Hartford, Conn.	6.30

Viso įplaukė \$328.50
Buvo išde 2863.76

Viso \$3192.26

Išlaidos nuo kovo m. 1920 m.
iki liepos m. 1920 m.

Išsiuntinėjimas knygutės "Ka
Kiekviena Motina Privalo Ži-
noti" ir L.M.P.S. konstituci-
jos kuopoms bei nar. \$17.67

Išsiuntinėjimas knygelės "Šei-
myna Soc. Darb. Valstybėj"
kuopoms \$7.00

L.M.P.S. antspauda 3.00
Drg. Karosienei pačto išlaidos
siuntinėjant pranešimus L.
M.P.S. kuopoms žilinskiutės
reikalui 2.58

Spaustuvei už lapelius žilinskiu-
tės reikalais 6.62
Šukienei kelionės išlaidos, važi-
nėjant 2 sykiu į Rochester,
N. Y. žilinskiutės bilos rei-
kalais 76.80

Drg. Rudaičiui už darbą prie
"M. B." administracijos laike
Šukienės važinėjimo į Roches-
ter, N. Y. žilinskiutės bilos
reikalais, kur administratorė
sugaišo apie 3 savaites laiko
per abu sykiu 32.90

Advokatui išlaidos žilinskiutės
bilos vedime 235.00

Kuopų siūsti pinigai stačiai ži-
linskiutei be L.M.P.S. Fin.
Skr. žinios, kurie nebuvo iš-
reikalauti iš žilinskiutės, nes
kuopos vėlai pranešė 27.05

Viso išlaidų 408.62

Buvo išde 3192.26
Išleista 408.62

Lieka išde \$2783.64

PRANEŠIMAS.

L.M.P.S. VI Raj. kuopoms.
L.M.P.S. VI Raj. V konferen-
cija įvyks 19 d. rugsėjo, 1920,
St. Clair, Pa.. Teiksitės išrinkti
delegates ir paduoti naudingus
pranešimus rajono naudai.
L.M.P.S. VI Raj. org.
M. J. Ramanauskienė.

L.M.P.S. 54 KP. VALDYBA.
Org. M. Vanagaitienė, 1110
Meade Ave.

Prot. sekr. P. V. Indrulienė,
623 Court St.

Fin. sekr. J. Tamulionienė,
956 N. Main Ave.

Ižd. A. R. Genienė, 2504
Briggs St., Scranton, Pa.

PHILADELPHIA, PA.

L.M.P.S. V Rajono piknikas
neįvyko 4 d. liepos iš priežas-
ties atsakomo vietas. Kada jau
buvo plačiai pagarsinta, tai da-
žinojom, kad ten negalima bus
laikyti pikniko. Todėl dabar
piknikas įvyks 8 d. augusto
(rugpjūčio), Assylum Pike par-
ke. Malonėkite kuodaugiausia
atsilankyti. Važiuojant į pikni-
ką imkit karą ant 5 gatvės No.
50 (Fox Chase) ir važiuokit
iki konduktorių pašauks "As-
sylum Pike". Ten išlipę eikit
po kairei į girią. Bus žmogus,
kuris parodys kur eiti. Pėsčiam
eiti į pikniko vietą ima apie 10
minutų.

PAJIEŠKOJIMAS.

Pajieškau vietos geroj šeimy-
noj del mažos mergaitės (trijų
ir pusės metų amžiaus). Kurie
norėtų priimti auklėjimui, ma-
lonėkite atsišaukti. Mokestis ge-
ra. M. Rudmanas, 455 Grand
St., Brooklyn, N. Y.

MOTERŲ BALSAI

PIRMAS LIETUVIŲ DARBININKIŲ MĖNESINIS ŽURNALAS
Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas

The Women's Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor Miss. J. Benes. Manager Miss. J. Benes. Subscription: \$1.25 a year; 6 month 65c; single copy 10c
 Address: Moterų Balsas, 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879.
 Transferred to Brooklyn, N. Y., July 28, 1920.

Metai IV

Liepos (July), 1920

No. 7.

MOTERIS POLITIKOJE

Visai dar neseniai, kada moteris reikalavė sau lygių teisių, tai politikieriai, paprastai, siūsdavo jas prie lopšio, arba puodų daboti. Jie sakydavo, kad moteriai nepridera užsiimt politika, kad ji nieko apie tai nesupranta, kad tai esąs vien vyrų darbas ir tt.

Neturėdami geresnių argumentų, jie net norėdavo įkalbėt, kad moteris esanti protiškai už vyrą silpnesnė, ir todėl ne galinti balsuoti.

Bet gyvenimo ratas sukasi. Progresas eina pirmyn, ir visi seni prietarai į dulkes virsta.

Balsavimo teises moterys jau veik visur sau iškovojo. Vienos tik valstijos pripažinimo stokuoja, kad moterys visose Suv. Valstijose galėtų balsuoti. Taigi yra tai tik trumpo laiko klausimas.

Europoj taip-pat veik visur moterys iškovojo sau balsavimo teises. Net ir Azijoje, taip nuo kultūros atsilikusioj šalyj, moteris pradeda užkovot balsavimo teises.

Šitas klausimas jau, galima sakyti, yra

išrištas ir nėra kas apie tai bekalbėt.

Kada moteris reikalavė sau lygių teisių politikoje, tai tuli jų oponentai sakydavo, kad jei moteris ir gautų lygias teises, tai jos, girdi, vistiek nesinaudos jomis, jos neįsiteresuos tuomi. Bet gyvenimas parodė visai ką kitą. Kur tik moterys gavo lygias teises politikoje, ten jos ėmėsi už darbo, ir dirba ant kiek jos gali ir supranta.

Pav., Tarybų Rusijoje moterys dalyvauja politikoje, pilnoj to žodžio prasmėj. Ten jos renkamos į svarbiausias diplomatinės įstaigas bei komisijas. Br. Litowsko taikos konferencijoje, tarybose su vokiečiais, Rusijos moterys dalyvavo.

Dabar pasiūstoj į Londoną Tarybų Valdžios komisijoje, po vadovystės G. Krasino, tartis apie prekybą su Anglija, kur buvo apkalbami ir taikos dalykai, dalyvavo net trys moterys.

Tarybų Rusijoje moterys užima svarbiausias vietas. Jos dalyvauja tarybose ir įvairiuose komisarijatuose.

Drg. Aleksandra Kollontai, viena iš

gabiausių Rusijos moterų, yra paskirta vyriausia perdėtine kudikių gerbuvio komisariato.

Kitose, nors kapitalistinėse šalyse, bet moterys iškovojo sau šiek tiek teisių ir užima gana svarbias vietas įvairiose įstaigose. Tas parodo, kad moteris interesuojasi politika ir abelai visuomeniniais reikalais ir kad jos gali atlikt pavestą darbą nei kiek neblogiau už vyrus.

Nelaimė tik tame, kad moterim darbininkėm (taip, kaip ir vyram) stokuoja susipratimo, pažinimo savo darbininkiškų reikalų. Kad jos taip, kaip ir vyrai duodasi pagaut ant kapitalistiškos meškerės. Kad jos bekovodamos už lygias teises, neatskiria savo darbininkiškų reikalų nuo kapitalistiškų reikalų, ir gavusios tas teises, jos panaudoja jas prieš savo klesos reikalus, balsuodamos už kapitalistiškas partijas arba jų kandidatus, nepermatydamos to, kad savo balsais jos užsideda ir užveržia sau storą retėžį ant kaklo. Ir ne tik tai balsuodamos jos parduoda savo klesos reikalus, bet jos daėina iki tokio apjakimo, kad liuosnoriai aukauja kapitalizmo smakui ant prarijimo net savo sunus, brolius, tėvus ar vyrus, o labai dažnai net ir savo pačių gyvastį padeda ant pelnagrobių aukuro.

Štai, tulos Lenkijos moterys darbininkės ne vien savo sunus, brolius ar vyrus aukauja tam baisiajam smakui, bet ir pačios stoja į kariuomenę ir eina prieš Rusijos darbininkų raudonąją armiją. Ar reikia didesnio apjakimo?

Lenkijos imperialistai savo godumo prisotinimui lindo į svetimą šalį, kad plėšt ir žudyt Rusijos darbininkus, ir kada tie darbininkai atsukę antrą lazdos galą pradėjo juomi vaišint lenkų imperialistus, tai tie, nebežinodami kur dėties, pradėjo šauktis moterų ir net vaikų pagelbos, o jos su

savo vaikais eina ir deda galvas už savo skriaudėjus.

Bet ne ilgai galės jie moteris ir abelainai darbininkus mulkinti; ateis valanda, kada darbininkai praregės ir paėmę tas savo siurbėles už sprando drėbs jas į praeities bedugnę, iš kur jie niekada nebegalės išlįsti ir čiułpt darbininkų klesos kraują, prakaitą ir ašaras.

Klausime Šelpimo L. K. P.

Pakeltas klausimas per draugus škotiečius, šelpti Lietuvos Kom-tų Partiją, begalo yra svarbus. Bile tik draugai škotiečiai suranda kelius, kaip pasiųsti jiems pašalpą,—mes amerikiečiai su tuom turime sutikti ir tam dalykui priešininkų neturi rastis.

Tik nežinia del kokių priežasčių Dėdelė "Laisvės" N 168 pats išgalvojo, buk tai kokių ten priešų esama L. K. P. šelpti ir skaudžiai bara nebutus priešus. Matyt Dėdelė nori viešai įskusti tulus centro narius škotiečiams, kad buk tai centre atmetę sumanymą šelpti L. K. P. Čia Dėdelė pasako didžiausią neteisybę ir tai daro sužiniai, nes patsai Dėdelė dalyvavo tame posėdyj, kuriame buvo pakeltas klausimas tvėrimo fondo. Didžiuma centro stovėjo už esančius fondus, argumentuodami, kad galima šelpti iš Agitacijos ir Apsigynimo fondų, o mažuma stovėjo, kad tverti naują. Na ir Dėdelė žino tą gerai, kad nebuvo nė vieno priešingo Lietuvos draugams šelpti. O Dėdelė tiesiai vadina kitus ilgaliežuviais, trumpapročiais, o pats tuom pačiu sykiu liežuvauja plunksna, skųsdamas mųs draugam škotiečiam ir visai neteisingai. Tame posėdyje mes argumentavom, kad reikalui esant ir pagerėjus aplinkybėm, vartoti esančius fondus. Tai kame gi atmetimas šelpimo L. K. P.? Tiesa, apkalbant įnešto naujo fondo vardas nebuvo aiškus ir

išdalies juokingas, todėl tuli draugai ir pa-juokė argumentuodami prieš naujo fondo šalininkus. Nes ištikro pasirodė neaišku, ir aiškių išvedžiojimų jo šalininkai nepada-
vė. Atėję įnešė sutverti "Lietuvos Darbininkų Respublikos Gelbėjimo fondą", kuomet Lietuvoj darbininkų respublikos dar nėra. Bet nesvarbu vardas, tik ką tas fondas veiks, ėjo klausimas. Pasirodžius, kad tiem tikslam atsako esanti fondai, naują fondą atidėjo į šalį,—o ne patį šelpimą. Kuomet tuli draugai pasakė juokais naujo fondo šalininkam: "Gal tuli draugai nori gauti kelionei pašalpos, grįžtant į Lietuvą", tai Dėdelė, lyg, kad kaltu budamas, paėmė tą už gryną pinigą ir dabar, norėdamas atmonyti už tokį menkniekį, skundžia draugams škotiečiams, kad mes buk tai nenorime prie to praktiško darbo prisidėti. O kuomet per visus sunkiausius laikus, pats Dėdelė, buvo atsitolinęs nuo praktiško darbo ir tunojo įsiknisęs į praeities istoriją, tai tie draugai, kuriuos jis nori viešai apšmeižti, jau veikė tą patį sunkiausiajį darbą: tvėrė fondus, agitavo ir rinko aukas į juos. Net knygu jau siunčiama škotiečiams, tegul tik jie gabena į Lietuvą. Pinigų taip pat jau seniai pasiūsta. Dėdelė tunojęs visą laiką, akis prasikrapštė, ir šukauja lyg iš sapnų pabudęs, sakydamas: "gana su demoralizatoriais" šaukia L. D. L. D. kuopas dirbt darbą be mūsų, ir dar prieš mus. Tai kas gi čion norima padaryti, jeigu ne demoralizacija? Gundyti kovoti prieš tuos, kurie jau seniai dirba tą praktišką darbą.

Po viršminėtu straipsniu, tilpusiu "Laisvėje" ne Dėdele tiktų pasirašyti, bet "tetulei".

Dėdelė turėtų pasakyti teisybę visuomenei, kodėl jis nori mus suskųsti viešai, net be faktų. Nes tarpe mūsų ir Dėdelės buvo kareiviškas principų skirtumas, ir dabar pasiliko principų skirtumai. Kai

pirma neturėjo pastovios pozicijos, svyravo ir blaškėsi į visas puses, taip ir dabar bile vėjelis iš kur puste, ten ir linksta. Taigi, kame slepiasi priežastis kurstymo prieš mus. Apie tai pašnekėsime kitą syk plačiau.

Bet pagaliaus mano pamatinė mintis yra, kad surinkti visas spēkas prie esančių fondų ir šelpti per škotiečius L. K. P. bile tik jie surado budus kaip priduoti. Vietoj šmeižimo ypatų, vertėjo Dėdelei parašyti gerą atsišaukimą į visuomenę, kad siųstų aukas į viršminėtus fondus, o Lietuvos draugų reikalai,—tai mūsų reikalai. Šelpkime saviškius kiek galint.

Juozas Juodasis.

Kapitalistai Susirūpinę

Taip vadinamų civilizuočių šalių kapitalistai, o ypatingai Prancuzijos, baisiai susirūpinę. Susirūpinę tuomi, kad daugiau žmonių miršta, negu gema. Prancuzijos Tautiškas Susivienijimas, dėl padauginimo Prancuzijos žmonių, ve ką sako:

"Jeigu nykimas žmonių ir toliau taip tęsis Prancuzijoje, kaip kad dabar, tai mes už keturių dešimčių metų busime numirusi rasė".

Mat, jiems tas "baisiai rupi". Statistika rodo, kad daugiau miršta, negu gema. Ir da tokiose vietose, kur pasaulinė karė n'kliudė. (Arti Šveicarijos rubežiaus).

Riviera apielinkė turi bjaurų rekordą. Ten ant kiekvieno šimto gimstančių, miršta 351. Bet yra vietų, kur ant kiekvieno gemančio miršta tris. Ir tas tik paliečia civilių žmonių apgyventas vietas. Tas nieko neturi bendro su kare.

Juodžiausias rekordas yra iš užkariautų provincijų. 1918 metais vienoj provincijoje mirė 33,000, o gimė vos 8,000 žmonių. Tas parodo, kad keturis kartus daugiau miršta, negu gema. Taip, kad ner

penkis metus žmonių susimažino ant 973,000. Neskaitant tų, kurie žuvo karės lauke.

Prancuzijos kapitalistai baisiai susirupinę. Jie išranda visokias metodus del padauginimo žmonių. Nevedusiems jie uždėjo taksus už tą, kad jie nevedę. Ir netik nevedusiems vyrams, bet bando ir nevedusias merginas taksomis apkrauti. Jau jie planuoja, kad reikia duot kiekvienam vyrui po keletą moterų (pačių). Girdi, tas gal pagelbės. Ir žinoma, jie gali tą padaryti. Gali perleist įstatymą, kad kiekvienas vyras turi turēt po tris ar daugiau moterų (pačių).

Jie išrasdami visokias priemones tautos didinimui, pagalios pasako: "Svarbiausia priežastis tautos nykimo yra tame, kad vedusieji neturi kudikių."

Kapitalistai visuomet turėdavo ir turi po keletą pačių. Tik žinoma, budami turtingais, gali lengvai jas užlaikyt. Bet tos jų pačios neturėjo ir neturės daug kudikių, nes jos turi pakankamai pinigų, kad gauti geriausių gydytojų patarimus, kaip apsisaugoti nuo didelės šeimynos. Jie nori, kad darbininkų moterys būtų gimdymo mašinos. Kad jos gimdytų kanuolėms maisto ir pakankamą skaičių alginių vergų. Mažiau šeimynos, mažiau vargo. Turčiai seniai tą žinojo; ir žinojo, kaip apsisaugoti nuo didelės šeimynos; o darbininkai, didžiumoj, to nežinojo, nes tie dalykai yra atsargiai nuo jų slepiami, ir net įstatymiškai baudžiama už žinių suteikimą kitam, arba vartojimą tokio žinojimo.

Kas link nevedusių, tai netik Prancuzijoj jų yra daug, bet ir Amerikoj jų užtenka. Statistika paduoda, kad Amerikoj yra 40 nuošimtis nevedusių vyrų. Jie todėl nevedę, didžiumoje, kad šis kapitalistinis visuomenės surėdymas yra netikęs. Jaunuolis, matydamas, kad jo ekonominis padėjimas yra prastas, lieka nevedęs. Ir

turi gyventi, kartais, prieš gamtos įstatymus.

Kas link neturėjimo kudikių, kurie yra vedę, tai kam juos augint, kuomet užauginus, kapitalistai per savo valdžią nušiučia į karės lauką, kur jie skerdžiasi vieni kitus už turčių godumą ir jų turtus. Darbo žmonės jau pamatė, kad jie negali tų kudikių žmoniškai išauklėti, tai kam gi da jie leist ant šio pasaulio, ir daugint kapitalizmo vergų skaičių. Juk darbo žmonių gyvybė yra neapsaugota. Žmogus, suprantantis tą kapitalistų visuomenės surėdymą, niekuomet nesutiks pagimdyt ir auklēt burį kudikių del turčių naudos.

P. Jočionis.

Tragedija Moterų Pasaulj

Nemažai vargau, kol pritaikiau antgalvį šiems keliems žodžiams. Mat, noriu, kad antgalvis "patrauktų" prie savęs visus: kaip moteris, taip ir vyrus. Du kraštutiniu žodžiu lengvai suradau, bet vidurinis—tai nemažai laiko "suvalgė". Tačiau pavyko. Moterys, užtėmiję žodį "moterų",—skaitys, manydamos, kad ištikrųjų eina kalba apie jas. Vyrai "užsižavės" tuo žodžiu, manydami, kad ištikrųjų kalbama apie jų žmonas, bei mylimąsias. Taigi, darbas pradėtas "pasekmingai". Bile antgalvis geras, o kas seka po antgalvio,—tai nereikia rupintis.

Tragedija moterų pasaulj! Nejuokaudamas taip sakau, bet budamas giliai užgautas atsargiais prisižiurėjimais iš kasdieninio milioninės darbininkų moterų armijos gyvenimo. Ir jeigu plunksna tarnaus, ištikrųjų noriu prirodyti, kad darbininkės moterys lošia baisią kasdieninio gyvenimo tragediją, ko jos neturėtų daryti. Ir, dar daugiau, aukomis tokios tragedijos yra netik jos, bet ir visa darbininkų klesa;

taip, visa, pradėjus nuo kudikių lopšyje ir baigiant su žilagalvėmis senutėmis ir senelėmis, kurie jau besirengia apleisti mūsų eiles.

Kuomet sakau, kad ta tragedija neturėtų rasti, tai, žinoma, labai skaudžiai "nuteisiu" mūsų drauges, kam daugelis, kaip draugių, taip ir draugų visados priešinasi. Randasi tokių draugų, kurie bijo mesti pasmerkimo šlėgą ant paties savęs, ant mūsų darbininkų. Jie bando išteisinti mūsų klesą visados ir visuose žingsniuose. Jie bando išteisinti ir tuomet, kuomet ant jos kaklo budeliai neria kilpą, o jinai, it taisy milžinas, snaudžia ir nei nesijudina. Jie bando išteisinti net ir tokias mūsų klesas "kriminalystės", kaip tingėjimą ir nerangumą. Jie bando išteisinti milžiną, kuomet anas nemuša nuo savo nosies uodo, kuris čiulpia kraują, bijodamas, kad pastarasis, skrisdamas, nenulaužtų nosies.

Tokią nuomonę manyje neranda didelio pritarimo. Mes paliovėme augštomis frazėmis keikti kapitalistinę sistemą ir stojome prieš jos panaikinimą, taip lygiai atėjo valanda, kuomet privalome paliauti glostyti milžiną—darbininkų klesą; be mielaširdingomis kritikomis rykštėmis privalome plakti jį, kad greičiau jis pabustų iš miego, arba jam uodai—buržujai ir jų tarnai—visą kraują per nosį iščiulps. Juk jis yra milžinas, o ne mažas kudikis, kuris reikalauja glostymo, idant neverktų.

Tai tokia mintim "apsiginklavęs" metu keletą "nešvelnių" žodžių į mūsų draugių moterų "kempę". Kad ir kurios jau "nušigandote" pirma, negu aš priėjau prie temos, vistik nemeskite šalyn, o skaitykite iki galui, nebijokite, ne bomba, nesprogs!

Pirma negu prieisiu prie moterų apkaltinimo, štai kelios mintys apie darbininkes moteris apskritai, santykių su darbininkais vyrais:

a) Visuomet ir visur moterys gali ir

turi iki valios dvasinių jėgų (niekas nekaltas, jei jos neišlavintos) nuveikti tuos pačius darbininkų judėjime darbus, kaip ir vyrai darbininkai.

b) Darbininkes moteris taip jau lygiai plaka kapitalistinė tironija, kaip ir vyrus darbininkus.

c) Moterų pasiliuosavimas eina ranka rankon su vyrų pasiliuosavimu. (Perdėm kalbama apie darbininkų klesos vyrus ir moteris).

d) Darbininkų judėjimas reikalauja lygiai abiejų lyčių veikimo.

e) Naujos visuomenės pamatai ir subudavojimas priklauso nuo sujungtų jėgų vyrų ir moterų.

Tatai yra pamatiniai dėsniai, kuriais, mano supratimu, mes turime vadotis savo veikime už pasiliuosavimą nuo alginės vergijos.

Prieiname prie apkaltinimų. Štai jie, kurie ir sudaro tragediją moterų pasaulyj:

1. Moterų nesistengimas apsišviesti.

Nors neperdaugiausia apšvietos šaltinių mes turime, bet, turint norą ir gerus pasiryžimus, kiekvienai moterei galima visapusiai apsipazinti su darbininkų klesos reikalais ir su jos judėjimu. Moterys gi (išskyrus visai kelias) tuomi nesirupina.

2. Moterų neatsilankymas į darbininkiškus susirinkimus, kaip tai, į įvairių organizacijų ir kuopų susirinkimus, masinius susirinkimus, prakalbas, prelekcijas ir tt. Gali but, kad mano akis eina "silpnyn", bet man atrodo, kad juo laikas bėga, juo mažesnis moterų skaičius lankose į darbininkiškus susirinkimus. Sakyčiau, jog daugelis iš jų "numirė", bet iš to pasakymo juoksis net ir pačios moterys. (Beje, nepamirškime, kad po žodžiu "moteris", reikia suprasti kartu visas moteris, t. y., ir merginas. Jos dar daugiau kaltinamos, negu vedusios draugės).

3. Praleidimas laiko ant taip vadina-

my naminių darbų, kurie yra nenaudingi.

Kad kaip kurios moterys (anaiptol ne visos) turi paruošti valgį, kad laikas nuo laiko reikia išplauti drabužius, bei kudikiui pasiuti marškinėlius, kad retkarčiais prisieina “muses iš kambario išvaikyti”—tai niekas nebandys užginčyti. Tie darbai (ir jiems panašūs) šioje gadynėje vis dar yra reikalingi. Jie baisiai privargina mūsų laikų darbininkes moteris. Jie neapsakytai daug brangaus moterų laiko sunaikina.

Tačiau yra ir tokių darbų, kurie bene daugiausia laiko “praryja” tų moterų, kurios juodaugiausia turi laiko ir kurios juodaugiausia turėtų stengties apsišviesti, o vienok tie darbai neturi vertės. Pav., paimkime mezgimą. Tai yra vienas iš nenaudingiausių naminių darbų, ir vienas iš daugiausia suimančių laiką kiek liuosesnių moterų. Tiesiog, reikia verkti, matant darbininkę moterį susirietusią tai prie stalo, tai gatviakaryj, per dienas mezgant. Kiek tenai laiko sueikvojama, kuris reiktų pašvesti poilsiui, pasiskaitymui, paprotavimui, žodžiu, apšvietai! Nesakykite, draugės, kad namų megztas darbas yra reikalingas tai pasipuošimui, tai išpuošimui kambario, nėsą tuom dar vieną prasižengimą papildysite, kurio negali atleisti nei joks mūsų judėjimo tribunalo teisėjas.

Ir tam nelemtam darbui praleidžia laiką tos moterys, kurios arba visai neturi vaikų, arba turi vieną-du, arba jaunos (ir kitos jau netaip jaunos), pilnos energijos, pilnos dvasinių ir fizikinių pajėgų, mergaitės, žiedai darbininkų klesos, bei tos, kurios turi šviesesnę ekonominę pragyvenimą. Dar kartą pakartojau: tos, kurios daugiausia galėtų ir turėtų apsišviesti ir prisidėti prie proletariato kovos už pasiliosavimą.

Randasi ir kitokių naminių darbų, kurie yra absoliutiškai nenaudingi, kurių galima išvengti, kuriuos galima išmesti laukan iš namų pastogės, be jokių nuostolių

nei moterei, nei šeimynai, o prie kurių, vienok, mūsų draugės praleidžia valandas ir valandas taip brangaus laiko.

Juk žinau (kadangi nekartą taip atsitiko “M. B.” špaltose), kad pasigirdo ne vienas balsas: “Moterys perdaug pasmerkiamos! Jos neturi laiko apsišviesti! Jos turi apžiūrėti šeimyną! Jos turi prižiūrėti ir auklėti vaikučius, o dar kitos turi eiti į dirbtuvę!”

Šiame šauksme yra teisybės, bet tiktai vienas dešimtdalis. Jis nieku budu neišteisina moterų apsileidimo, nenoro, nesistengimo.

Svarbiausias argumentas tame šauksme—tai, kad moterims reikia prižiūrėti ir auklėti vaikučius. Taip, tas tiesa. Bet turint gerus norus, suprantant reikalą, dar ir dviejų-trijų kudikių šeimynoje moteris gali vieną-dvi valandas pašvesti pasiskaitymui. Gi didesnių šeimynų moteris, mes galime išteisinti, bet ir tai padarytume nusidėjimą prieš darbininkų judėjimą. Tačiau šitame laipsnyje atsakomybė puola daugiau ant vyro, negu ant moters.

Vienok, reikia pasakyti (nors ir nelabai “smagu”), kad šauksmas apie “vaikučius” daugiausia išplaukia iš tų sesių lupų, kurios arba neturi nei vieno kudikio, arba kurios dar tiktai mano turėti, arba iš visai “bevyrių” draugijų, t. y. mergaičių. Tatai labai negeras apsireiškimas. Toksai bandymas išteisinti moterų apsileidimą yra nesąžiniškas, prie ko neprivalėtų dasileisti nei viena protaujanti draugė. Čionai apkalbamas begaliniai svarbus dalykas, paliečiantis pačią širdį mūsų judėjimo.

Antras moterų pasiteisinimas—tai nuvertimas kaltės ant vyrų. Šitame atvejuje jos turi daug teisybės. Vyrai, kurie nepagelbsti savo moterims apsišviesti, arba kurie dar bando trukdyti, papildo neatleidžiamą, kalbant iš darbininkų klesos reikalų ir mūsų vėikimo atžvilgio, tiesiog kri-

minališką prasižengimą. Toksai vyras neturi teisės vadintis susipratusiu darbininku. Jis yra priešas darbininkų klesos reikalų. Kuomet aš matau viename ir kitame darbinikiškame susirinkime vyrą, žinodamas, kad jisai turi moterį, o vienok jos nesimato nei viename iš tų susirinkimų, į tokį vyrą visuomet žiuriu su didžiausiu pažeminimu. Žinoma, esti atsitikimų, jog vyras negali perkalbėti savo moteries, kad jinai lankytųsi į susirinkimus, dalyvautų veikime, bei skaitytų laikraščius ar knygas, tačiau tokių atsitikimų yra nedaug. Vyras, kuris sužiniai sulaiko moterį nuo apšvietos, nuo dalyvavimo darbininkų judėjime, arba kuris yra pajiegoje savo paraginimu patraukti savo moterį prie dalyvavimo judėjime, tačiau tatai nedaro,— toksai vyras nieku budu negali skaityties nariu kovojančio proletariato armijos.

Štai išlyga, kurios turi prisilaikyti vedusioji pora:

a) Jei galima, eiti abiem kartu į susirinkimus ir prakalbas.

b) Jei negalima abiem kartu, tai reikia pasidalinti ant pusės, t. y., vienam eiti vieną dieną, o kitam kitą.

c) Taip pat ir namie: Jei randasi kudikis, ir moterei nėra progos pasiskaityti laikraščių kitokiu budu, tai vyras privalo padaboti kudikį vieną-dvi valandas, o moteris tegul pasiskaito.

d) Namų darbą (didžiumoje) irgi galima pasidalinti.

Draugės ir draugai! Šiuos kelis žodžius rašiau, budamas persitikrines klausimo svarbumu. Atėjo valanda, kuomet dalykų stovis, kaip kad ikišiol buvo darbininkų moterų pasaulyje santykių su apšvieta, pasidarė nebepakenčiamas. Šiai liudnai tragedijai turi buti padarytas galas. Ir jeigu tiktai dėsime pastangas ir geriausius pasiryžimus, tai bus galima atsiekti. Taigi, prie darbo, proletariato armijos nariai,

karžygiai naujo pasaulio! Tiktai sujungtomis spėkomis vyrų su moterų priartinsime valandą mūsų pasilivuosavimo! A. B.

‘Kovojančios’ Sufragistės

Apie jas dabar labai daug rašoma. Tai jos sukelia lermą, “piketuodamos” Anglijos ambasados namą Washingtone, tai sutupusios senato galerijoje, triukšmingai perkerta senatorių kalbas, reikalaujamos laisvės Airijai, tai prispiria prie sienos respublikonų partijos kandidatą į prezidentus Hardingą ir ima jį nagan už nesirupinimą federalio sufragizmo reikalu. Jos, žinoma, smarkiai klegėjo demokratų ir respublikonų konvencijose. Jų darbuotės paskutinis apsiereiškimas—tai nuleidimas telegramos Vokietijos, Anglijos, Francijos ir Belgijos ministerių pirmininkams, reikalaujant Airijai nepriklausomybės.

Sufragisčių idealai pilnai sutelpa dvokiančioj smaliarnėj demokratų ir respublikonų partijų. Jeigu ir seniau jos nieko bendra neturėjo su darbininkų judėjimu, tai dabar jos griežtai nusistatė prieš tą judėjimą. Vienos jų galvą guldo už Hardingą, kitos už Cox’ą, tuo tarpu anuodu ponu yra ir bus didžiausiu darbininkų priešu.

Airijai laisvę jos mano “užkariaut” telegramomis ir pikietavimu namo Anglijos ambasadoriaus. Žinoma, tuo budu jos išsireklamuoja, bet realės naudos nepadare nei už skatiką.

Tarptautiniame sufragisčių suvažiavime, neseniai įvykusiame Šveicarijoje, dalyvavo ir Azijos šalių moters. Pasirodo, jog kova už visuotiną balsavimą jau prasidėjo Turkijoje, Persijoje, Indijoje, Chinijoje ir Japonijoje. Sufragisčių atsirado jau ir tose šalyse.

Bet mums daug svarbiau pažymėti tas faktas, kad Indijoje, Kinijoje ir Japonijoje jau prasidėdama darbininkų judėjimas. Neseniai iš Kinijos didmiesčio Šanchajaus buvo pranešta apie vietos moterų darbininkų streiką. Streikininkų skaičius siekė 4,000. Gi Maduroj (Indijoje), sulyg pranešimu Federuotosios Presos, visos darbininkės, moters ir mergaitės, dirbančios anglų fabrikuose, išėjo į streiką, reikalavdamos, kad samdytojai pašalintų kaikiuriuos jų prievaizdas.

Nubunda Azijos šalių biednuomenė. Nubunda Azijos moters darbininkės. Tai turi milžiniškos reikšmės visam judėjimui už darbo minių paliuosavimą.

Džiaugiasi naujieninio plauko "socialistai", kad Lietuvos Steigiamąjį seimą atvėrė Gabrielė Petkevičaitė, gi pirmame jo posėdyje sekretoriavo panelė Muraškaitė. Pirmutinė juodviejų yra socialistė-liaudininkė, gi antroji krikščionė-demokratė.

Lietuvos socialistai liaudininkai yra paprasta liberalų partija, nieko bendro neturinti su socializmo principais. G. Petkevičaitė, nors šiaip jau geros širdies žmogysta, visuomet buvo tipiška liberalė.

Tai kas naudos darbo miniom, kad ji turi gerą širdį, kuomet buržuazija, su kuria ji išvien eina, įvedė Lietuvoj baltojo teroro sistemą. Remdama tą sistemą, ji atsako už visus juodosios reakcijos darbus.

Iš Varšavos "Associated Press" praneša, jog vietos patriotės rašosi į Pilsudskio kariuomenę "savo tėvynės gintų".

Nieko nepes tos poniutės. Kai lenkų liaudis badą ir didžiausią vargą kenčia, tai tos poniulės šilkais šnabžda, bet kada lenkų dykaduoniams, prisieina riestai, kada jos mato, jog ir jom gali pasibaigti aukso dienos, tai mėgina rasti išeią patriotiniam kvaituly.

Sako, Vilniaus moters suorganizavo kelis pulkus ginti miestą nuo bolševikų.

Čia, žinoma, eina kalba tik apie buržuazines baltarankes, o ne apie darbininkes. Darbininkės moterys baisiai prisikentėjo tiek Lietuvoj, tiek Lenkuose del reakcijos šėlimo.

Į Raudonąją Armiją, einančią iš rytų šalies, jos žiuri, kaip į savo vaduotoją.

Kovo mėnesį Kauno kalėjime iš pasalu tapo nušauta draugė Magdalena Naruševičaitė. Ją nužudė Lietuvos reaktionieriai budeliai, nes ji buvo ištikima darbininkų klesos reikalui.

Jau ir Lietuvos moters darbininkės stoja į kovotojų eiles.

Dėdelė.

Katrie gi Tikrieji Išdavikai?

"Keleivio" N 11 Šapos vergė, autorė straipsnio: "Be gėdos ir sąžinės", matyt smarkiai supyko ant manęs už tai, kad aš drįsau pakritikuoti "Keleivį" už talpinimą išdavikiškų straipsnių, šiame didžiausiam reakcijos laike. Bereikalo Šapos vergė pyksta ir pusėtinai apkeikė mane. Kad taip yra, tai netik aš viena tą permatau, bet visi tie, kurie tik gali protauti, mato tą "Keleivio" pasitarnavimą kapitalistų agentams. Kad priparodžius, tai nereikia jieskoti faktų tolimesniuose "Keleivio" numeruose, užtenka tame pačiame Šapos Vergės straipsnyje. Mat, autorė nē juste nepasijunta, kaip įvardina ypatų pavardes ir tuomi jau pasitarnauja šnipams. Nors pati gerai žino, kad įstatymai skaudžiai baudžia už vieną tik prigulėjimą prie anarstų ar komstų, o vienok, be jokio atsargumo, bile tik plepėti, kartoja žodžius "anarchistai", "komunistai" ir tt. Tai kogi rēkti lyg dantį skaudant. Pati pasirodė, jog niekuo nesiskiria nuo Lusko agentų.

Nors ir su kitomis buržuazinėmis organizacijomis, tautininkais ir klerikalais, susipratę darbininkai veda aštrią kovą, bet anos organizacijos visi apsieina švariau už smalavirius. Savo spaudoj jie neįvardina ypatų, kurias galėtų užpulti ir bausti, sulyg dabartiniais įstatymais, dešimčia ar dvidešimčia metų kalėjimo. O "Keleiviniai" "socialistai" visada lošia Iskarijotų rolę.

Toliaus Šapos Vergė nori parodyti savo žinojimą apie anarchizmą. Pasako tik tiek, kad "komunistų programas anarcho-komunistiškas". Tuom ir pasiganėdina. O vienok dabartinių komunistų programas, skiriasi nuo anarchistų programo, kaip diena nuo nakties. Ir tai gaila, kad darbininkės tokios, kaip Šapos Vergė nesistengia suprasti tų programų skirtumo. Ar bent nors gerai pastudijuoti, kad galėtų nors vieną kitą faktą pavartoti kritikoje, o tuomet nereiktų tik frazėm vaduotis.

Kad komunizmas nėra anarchizmu, tai parodė praktiškai, įgyvendinant jį Rusijoje. Komunizmas, yra niekas daugiau, kaip reališkas marksizmas, kuris remiasi ant plačiosios, sukoncentruotos gaminimo, išdirbystės, dirbtuvių ir ukės, priegtam teisingo gyvenimui reikalingų reikmenų suvartojimo. Stovi už proletariato diktaturą tol, kol nebus buržuazija galutinai sunaikinta, sykiu ir tos aplinkybės, kurios ją palaiko. Taigi, jei Šapos Vergė žinotų, kuomi yra proletariato diktatura, tai ji visai jos nebijotų, jeigu tik ji yra darbininkė. Anarchizmą taip pat Rusijos revoliucija praktiškai priparodė, kad anarchizmas nėra darbininkų liusuotojas, o tik mažytė lentelė gyvenimo juroje, del skęstančios smulkiosios buržuazijos, pasigriebti, kuriuos skandina stambusis kapitalizmas. Jie ir gavo savo programą išbandyti šioj Rusijos revoliucijoj ir pasirodė esą tikrais utopistais. Pasirodė, kad jų programas nėra

tuotiltu, per kurį tuli manė galės pervesti proletariata į liuosybę.

Anarchistai savo programe skaldo koncentruotą budą gaminimo į smulkias grupes. Iš to galėtų tik smulkieji buržuajai pasinaudoti, paimti turta iš turčių; mat, jie tikisi kada nors buti turtingais. Tai smulkiųjų buržujų ideja, kurie taipgi priešinasi proletariato diktaturai. Su jais net ginklu prisiėjo kovoti komunistams, taip, kaip su kiekviena buržuazine organizacija. Štai kuomi skiriasi anarchistai nuo komunistų.

Tiesa, dalis jų dirba prie Sovietų valdžios, bet ant komunistų programo, o ne pagal anarchistų programą. Tuli permatė utopiją ir ėmė veikti su realiais marksistiniais komunistais. O šiandien, Amerikos lietuviškieji social-patriotai, sudaužyti į šukes, vis dar čirška, kad komunistai ir anarchistai yra tas pats. Kurgi logika ir žinojimas pas Šapos Vergę? Jeigu ir žino atgyventą social-patriotų poziciją, tai bent nors kiek turėtų skaitytis su faktais, o ne išstatyti save ant juoko.

Kaslink pasididžiavimo, kur autorė pasako, kad socialistai turėjo aštrią, sunkią kovą su Bakunino anarchizmu ir socialistai pergalėję anarchistus, paliko ištikimi.. Ištikimi, bet kam? Ogi buržuazijai; paliko ištikimi socialdemokratams Vokietijos ir kitur. Nors socialistai ir anarchistai turėjo tarp savęs aštrią kovą visoj Europoj, bet šiuo perversmo laiku Rusijoje, abeji sukniubo klesų kovoj, kaip vieni pasirodė utopininkais esą, taip ir kiti. Anarchistai lyg maldingos davatkos, pasiliko tikrais pacifistais ir dejuotojais, o ne kovotojais., o socialdemokratija tiesiai stojo pagelbon imperialistams.

Taigi išeina taip, kad katilas puodą vanoja, o abudu pasiliko juodi. Toj kovoj anarchistai su socialistais pasakė daug teisybės vieni ant kitų; randame apie tai pil-

nus praeities laikraščius ir knygas prirodymų, kad vieni ir kiti yra utopistai. Gyvenimas tą patvirtino, kada dabar vienai ar kitai partijai prisiėjo išvesti darbininkus į kovą prie pergalės. Abeji nevalioja. Turėjo skirtis kairysis sparnas socialistų ir grįžti iš svajonių prie realio marksizmo, sutverti komunistų galingą partiją ir vykinti Karoliaus Markso teoriją praktikon. Komunistai sutiko Rusijos revoliuciją ir veda prie pergalės ir laimėjimų darbininkų pusėn, o parlamentariniai socialistai sutikę Vokietijos revoliuciją, taiko vėla buržuazijos mašineriją prie valstybės ir eina išvien su stambiaja klesia. Kodel anarchistai ir reformistai socialistai sukniubo klesų kovoj? Atsakymas labai trumpas: kad vieni ir kiti buvo ir yra utopistai, svajotojai. Darbininkams pranyko iš akių, tarsi koks sapnas, visi žadėjimai parlamentinių socialistų. Tokios rūšies socialistai, kaip "Keleiviniai" ir šiandien sėdi Vokietijoje, Prancuzijoje ir kitur ir slopina darbininkų judėjimą. Užtai ir prisiėjo darbininkams skirtis su tokiais socialistais ir sutverti galingą komunistų partiją, kuri gina šiame kritiškame padėjime darbininkų klesą. Taigi, veltui sielvartauja Šapos Vergė, kad kas darbininkų vienybę skaldo. Ne darbininkų vienybę skaldo, o tik atskiria darbininkus nuo buržuazijos, nes jos ir darbininkų reikalai yra skirtingi. Pabėgę darbininkai iš buržuazijos žabangų Rusijoje laimi kovą, o kituos kraštus, kur nepaspėjo persiskirti su socialistais, tebėra klaidinami. Toj pačioj Vokietijoje socialistai pačiame stiprume stipriau niekad nebus, o vienok nieko gero nedarė darbininkams, tik braido sulyg ausų po darbininkų kraują. Man gana nuostabu darosi. Šapos Vergė sako, kad komunistai suardė darbininkų vienybę, atsimesdami nuo politinio veikimo ir nuo socialistų partijos. Matyt, vargšė girdėjo, kur nors, kad Karolius Marksas

liepė užgrobti politišką galią, ir taip siaurai supranta mano oponentė politišką galią. Ta politiškoji galia, tai ir yra proletariato diktatura. Parlamentarinė politika, yra buržuazijos mašina, (valdymo aparatas). O darbininkų diktatura, tai tik darbininkų politiška galė. Tas primetimas, kad komunistai atmeta politiką, irgi parodo Šapos Vergės nepažinojimą komunistų. Primetimas komunistams, buk jie revoliucijas ir da kruvinas šukelia, visai be vertės ir be pamato. Niekas revoliucijų negali sukelti be tam tinkamų apystovų. O kad ši baisioji karė ją pagimdė, tai ji ir yra. Taigi, komunistai stojo tik pryšakin revoliucijos ir žiuri, kad visi laimėjimai būtų tik darbininkams. Proletariatas liuosuojasi iš priespaudos imperialistinio kapitalizmo, todėl komunistai stovi tikrojoj pusėj, ir jų pusėj bus pergalė. O socialdemokratams ramsto visokiais atgyventais stulpais begriuvančias senąsias valdžias. Kur jau nugriuvo buržuazinė valdžia, ten socialistai pagelbsti jom atsikelti, sustiprėti. Taigi jau aišku, kad toki socialistai, kaip mano oponentė, stovi buržuazijos pusėj, ir nėra ko stebėtis, kad ji veda kovą prieš mus, darbininkus. Dabar jau aišku kodel komunistai turi vesti aštrią kovą su anarchistais ir reformistais socialistais. Užtai, kad jie yra klastuotojai marksizmo ir linke prie buržuazijos. Užmetimas, kad komunistai pripažįsta masinį generalį streiką, kaipo revoliucijos laimėjimui, tai tas kaip tik išėina darbininkams ant gero. Net ir social-patriotai Vokietijoje panaudojo generalį streiką, kaipo spėką prieš monarchistus. O kad komunistai nori pavartoti prieš kapitalistus, tai Šapos Vergė piestu stoja. Matyt, prasta vergė iš jos išėina. Šapoj kapitalistai ją vergia, o ji juos nori apginti. Komunistai nori unijas pakreipti, kad jomis nesinaudotų buržuazija, o tik patys darbininkai. Apie unijas vėliau, daugiau

pakalbėsime. O apie primestas komunistams nevykusias, perankstybas demonstracijas neverta atsakyti, nes tada čionai komunistų da nebuvo, jie tik vystėsi sename socialistų partijos kevale, kada tos demonstracijos buvo vedamos, pagal socialistų partijos programą, o ne pagal komunistų. Taigi, kai rašysite ką nors kitą syki, tai pagalvokite truputį daugiau, nes tokias stambias klaidas neturite padaryti. Pasakyti, kad kapitalistai labiausia bijo tylos, tai baisi nesąmonė. Tokiu budu, kapitalistai labiausia bijotų parapijonų, nes jie ramiausi. O vienok jie jų nebijo. Ar daug išgazdino kapitalistus socialistas Londonas, tylėdamas kongrese?. Pagaliaus tas netiesa, menševikai ir netyli, jie kovoja su didžiausiu riksmu, bet tik ne prieš kapitalistus, o prieš darbininkų respubliką Rusioj. Net tuli su ginklu rankoj, greta Kolčako, liejo Rusijos darbininkų kraują. O Noskė, Vokietioj, visas darbininkų krauju susitėpęs, ir Šapos Vergė drįsta komunistams kraują primesti.

Apie streikus taipgi turi kudikišką supratimą. Streikuose tik tada buna ramu, kol neatsiranda streiklaužių, kuomet streiklaužiai paima streikierių vietas, tai iššaukia muštynes ir streikas pasidaro kruvinu. Streikieriai visada pirma turi reikalą su streiklaužiais, o kad valdžia gina streiklaužius, tai tada buna susikirtimų ir su valdžios agentais. Todėl visas Šapos Vergės straipsnis pilnas frazių, o fakto nė vieno.

Nežiurint kaip tikrintumėt L. M. P. S., kad dėtūsi prie "socialistų" iš "Keleivio" ir "Naujienu" abazo, tai neįtikrinsite su frazėmis, nes jau susipratusios darbininkės reikalauja faktų, o jūs jų negalite rasti, ir prirodyti, kad komunistai parduoda darbininkus. O kad persekioja juos valdančioji klesa, tai kaipo turėjų klesos

priešą. O jūs ginami socialistai pasilieka turčiams ištikimi draugai.

L. M. P. S. narės, kaipo darbininkės privalo tą remti, kas remia tikriausiai darbininkų reikalus, o ne tyli arba maldauja buržujų malonės. Taigi užtektinai yra faktų prirodyti, kad social-patriotai, kurie spiečiasi apie "Keleivį" ir "Naujienas" yra darbininkų klesos išdavikai. Nes jie užtyli ir sutinka su Vokietijos "socialistais" ir kitais jų sėbrais.

Susipratusiems darbininkams teliko tik vienas kelias: atsitraukti nuo buržuazijos. Eiti su "socialistais", tai reiškia pardsuoti buržuazijai. Todėl darbininkai skiriasi nuo "socialistų" ne delto, kad darbininkų vienybę suardyt, bet delto, kad buržuazijos planus suardyt, kuriais jie manė visus revoliucijos laimėjimus pravesti tik dėl išnaudotojų klesos. O kas link tokių smulkių reformėlių, kokias socialistai mums siulo, tai jie jų mums duoti visai negali. Praeities istorija parodo, kad kiekvienas pagerinimas darbininkų gyvenimo, ar sutrumpintos darbo valandos, ar didesnė alga,—tas viskas yra brangiai atpirkta pačių darbininkų kančiomis ir krauju. Šapos Vergė turėtų suprasti, kad nuo išnaudotojų klesos ramiai laukdamas, jokių malonių nesulauksi. Tik per kovą ši bei tą gauni.

O. S. Vikš-nė.

ATSAKYMAS KANADIEČIUI

Nebudamas kritikas ir brangindamas vietą mūsų laikraštyj, nenoriu eiti į kritiką. Bet, kadangi, d. Kanadietis stačiai atakuoja Lawrence'o progresyvišką visuomenę, tai esu priverstas ištarti porą žodžių. Drg. Kanadietis atsilankė į Lawrence koloniją pačiame blogiausiam reakcijos laike, kuomet visose Suv. Valst. buvo pakrikdytas progresyvis veikimas, ir pagyvenęs porą savaičių ar daugiau, apleido

Lawrence, o tik išvažiuojęs per "Laisvę" pasakė "sudiev". Nežinau, kodėl d. Kanadietis taip užsirūstino ant Lawrence gyvenančių savo draugų. Jis pradėjo rašyti į laikraščiuose, kad Lawrence progresyvė vi suomenė miega, arba jeigu veikia, tai visa kas yra be vertės. "Laisvės" N 91 sako: "Lawrence'o progresyviai žmonės veikia,—lošia teatrus, rengia balius, koncertus, kas neturi jokios vertės. Neturi gerų oratorių iš progresyvių žmonių, neturi vadovų, nė profesionalių režisierių, kas mokintų teatrą ir tam panašiai. Viską ką jie turi, tai keletą gerų lošėjų (aktorių). Jie serga... Bet nesiranda gerų daktarų, kas juos galėtų išgydyti iš tos ligos. Paskutiniu laiku L. D. L. D. 37 kuopa neįstengė nė susirinkimo sušaukti, o aš turėjau labai svarbų dalyką pranešti, bet dabar pasakau tik "sudiev".. Drg. Kanadieti, jeigu jūs buvotė vienas iš tų daktarų, tai kodėl jūs, budami tarpe mūsų, nedavėt mums tų gyduolių, kurios mus būtų išgydžiusios iš tos ligos? Ir kodėl nepasisakėt, kad esate gydytojas, o tik išvažiuojęs pradėjote mus "gydyti"? Mes gyvendami Lawrence, turėjome jau tokių gydytojų, kurie mus begydydami, išsigydė savo kišenių ir nuėjo prie buržuazijos, ką šiandien drabsto darbininkus purvais ir iš tamsių darbininkų daro sau pelną. Ir mes šiandien į naujai atkeliavusius gydytojus, nepuolame taip smarkiai maldauti gyduolių, kol nėra mums aiškiai žinomi, bet žiurime ar neserga jis pats tik buržuazine liga ir kol aiškiai nepatiriam, nesiduodam gydyti, kad susigydyt savo kišenių nepaliktu darbininkų judošiais.

Paskui vėl, d. Kanadietis "M. Balsas" N 6 užpildo didžiausias špaltas, kritikuo-damas Lawrence'o progresistes ir Trečiojo Internacionalo draugus, kad jie nemokyti, nesiorganizuoja į vieną, didelę organizaciją, kad jie myli tik saldžius pyragaičius per vakarienes ir balius, kad eina lenkty-

nėsna teatrų lošime, bet sulošia tik tuščio-vertės veikaliukus ir neturėdami profesionalių režisierių, tik sudarko juos. Ant galo pasako, kad mums nereikia skleisti Darvino ir Markso teorijos. Nežinau, ką čia d. Kanadietis nori pasakyti. Argi d. Kanadietis nori, kad Lawrence'iečiai susilaikytų nuo savo idejos ir neskleistų Darvino ir Markso teorijos, eikvotų savo spėkas, organizuodami žmones. Juk tokis organizavimas būtų panašus į "vyčių" arba "katalikų sąjungą" ir tam panašias organizacijas. O kas link saldžių pyragaičių ir tuščių veikalėlių, tai, ar daug d. Kanadietis Lawrence suvalgei saldžių pyragaičių? Ar daug sykių gavai pasiulyti tikieta nusipirkti vien del saldžių pyragaičių? Jeigu Lawrence ir buna rengiamas vakarėlis, tai ne del pyragaičių, bet del draugiškumo ir nei Kanadietis, nei Amerikietis, dar nėra matęs, kad Lawrence per panašius parengimus būtų raičiojamos vyno bačkutės ir brangiai apmokami virėjai ar patarnautojai būtų samdomi prie patarnavimo; bet mes patį nuolankiai patarnaujame svečiams, atsilankiusiems į mūsų vakarėlius ir mūsų nuomonė yra, kad ne su pyragaičiais ir brangiais šampanais gaunami draugai, bet per draugiškumą. Ir mūsų tikslas,—eiti prie liaudies su draugiškumu ir daile.

Tiesa, mes neturime profesionalių režisierių. Bet pasakyk d. Kanadieti, kur šiandien randasi profesionaliai režisieriai? Jie šiandien vadinasi inteligentai ir sulindę po buržuazijos ir kunigijos skraiste veikia savo naudai purvindami darbininkus. Ar mes galime prieš juos lenkti galvas ir maldauti, kad jie eitų prie minios ir vadovautų mus, panaudodami saviems tikslams. Tiesa, gal yra dar kur didmiesčius ir mūsų dvasios draugų, kurie daugiau nusimano apie teatrų perstatymus, bet ar galima mus kaltinti, kad mūsų tarpe jų nėra? Ar gali mus kaltinti, kad mes gyvename

mažesnėj lietuvių kolonijoj, kurioj ir mes patį esame geležiniuos naguos visokių žmonių judošių, kurie sekioja mažiausį mūsų pasijudinimą? Nors mes gyvename nedidžiausioj kolonijoj, nors esame suspausti geležiniuos naguos kapitalizmo ir kunigijos, nors esame persekiojami visokių judošių, nors neturime profesionalių režisierių. Bet pasakyk d. Kanadieti, ar mes lenktyniuodami ir varžydami už svarbesnes roles, kad gražiau atrodžius ant scenos (visai to pas mus nėra), nors kiek atsilikom nuo kitų didmiesčių, teatro žvilgsniu. Nors pats pasakei per laikraščius, kad Lawrence'aus progresistės ir progresyviai stato tuščius veikalus, kurie neatstoja vieno monologo, bet prirodyk mums nors vieną didmiesčių koloniją, kokius jie svarbesnius veikalus yra perstatę, ką būtų galima pritaikyti prie Lawrence esančių svetainių, kurias lietuviai galėtų užimti del perstatymo. Paklausk Lawrence'o lietuvių visuomenės, ar ji nėra mačiusi lietuvių kalboj didžiųjų veikalų ir ar kitų miestų, kur profesionaliai režisieriai mokina, geriau yra atlikę tuos perstatymus, kurių vaizdai ir šiandien dar stovi visuomenės akyse: kaip tai, "Nihilistai", "Blinda", "Gdynės Žaizdos", "Du Broliu", "Magdalietė", "Rutvilė" ir tam panašūs darbininkiškos dvasios lietuvių kalboj didieji veikalai. O kur pereitą pavasarį progresisčių triusu pastatytas veikalas "Iš meilės", kuris nevienam žiurėtojui ištraukė ašaras iš akių. Ar mes jį sudarkėm, kad nemaldavom kokių ten profesionalių ponulių, kurie nepajudina nei piršto del progresyvių žmonių? O jeigu d. Kanadietis matei mus lošiant tuščius veikalėlius, tais pačiais smarkiausiais reakcijos siautimo laikais, tai ar mūsų tame kaltė? Ar mes kalti, kad negalima buvo susižinoti su didesnėmis knygų išleistuvėm, kur būtų buvę galima gauti geresnių veikalų (jeigu jų dar buvo); nes mes turime faktą, kad

mūsų laiškai, ką buvo siunčiami į Chicago, nuėjo ant "Dear Island" ("radikalų sostinė"). Argi mums geriau būtų buvę ramiai sėdėti rankas sudėjus ir neveikti, nors tą, ką buvo galima susigauti? O antrą, argi mes dabar turime užtektinai darbininkiškos dvasios teatrališkų veikalų, ką galėtume visados gauti naujus ir puikius veikalus? Man rodos, kad ir pats Kanadietis esi pas mus išsitaręs, kad mes dabar jau neturime puikių veikalų, kad būtų galima puikiai ir darbininkiškoj dvasioj atvaizdinti. Ir kam dar reikia užimti vietą laikraštyj tokiom tuščiom kalbom? Vieton to galima būtų buvę kas nors naudingesnio pasakyti visuomenei, negu tuščius kumučių plepalus. Ir aš daugiau neisiu į kritiką, nes branginu laikraštyj vieta daugiau, negu Kanadiečio tuščius pliauškalus.

Lakštingalos Vaikas.

BISKI PERDAUG.

Raudonojo Kryžiaus lietuviškojo skyriaus vedėja ir vertėja panelė N. Kižiutė turėtų nors kiek pasimokinti lietuvių kalbos. Jos pranešimai buna taip skandališkai išversti, kad stačiai negalima suprasti, kas ten norima pasakyti. Štai vienas iš daugelio pavyzdžių (dedame netaisę gramatikos klaidų):

"Nėr vietos protingui žmogui.

"Viena—Čia rankų darbo algos tris ir keturis syk didesnės už *protingą darbą* (Mūsų pabraukta. Red.). Gatvekarų konduktoriai, kriaučiai ir taip nemokinti darbininkai gauna nuo 25,000 iki 50,000 kronų į metus, bet gydytojai, advokatai, ir taip profesionališkai darbininkai, vyrai ir moters, gauna nuo 10,000 iki 15,000 kronų į metus."

Pačiame jau antgalvyj yra daugybės klaidų. Sulyg jos, tai tik profesionalai yra protingi žmonės, visi kiti darbininkai, kvaili.

APŽVALGA

NAUJOJE VIETOJ.

Galų-gale "Moterų Balsas" persikėlė į naują buveinę, t. y. iš Philadelphijos į Brooklyn, N. Y.

Kaip seksis "M. B." naujoje vietoj ateitis parodys. Senoj vietoj "M. B." prisiejo pergyvent tulus nesmagumus iš reakcijos pusės, bet jis tuos nesmagumus pergalejo ir varė savo pradėtąjį darbą pirmyn. Kas laukia "M. B." naujoje vietoje, sunku įspėti, bet tikime, kad pergalėjęs visas kliūtis, jei kokios' atsiras, "Moterų Balsas" ištikimai neš darbininkų klesos vėliavą, drąsiai žengdamas tikruoju proletariato keliu.

Tikime taipgi, kad visi skaitytojai, skaitytojos ir simpatizatoriai, t. y. visi susipratę lietuviai darbininkai ir darbininkės rėms "Moterų Balsą" ir ant toliau, kaip rėmė ikišiol visais galimais būdais.

Visus laiškus redakcijai ar administracijai meldžiame siųst šiuo antrašu: "Moterų Balsas", 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

EMMA GOLDMAN NEGALI ATSIGERET TARYBŲ RUSIJOS TVARKA.

Kapitalistų spauda dažnai paduoda savo reporterių neva pasikalbėjimus su Emma Goldman, išstremtąja iš Suv. Valst. į Rusiją už jos politiškas pažiūras. Tuose pasikalbėjimuose paprastai aprašoma, kaip Emma Goldman gailisi apleidusi šią šalį, kaip jai nesmagu esą Rusijoje; kaip ten blogai jai esą, ir kaip ji norėtų atgal sugrįžti į šią šalį.

Žinant, kad Emma Goldman buvo anarchistų pažiūrų, mes nesistebėjome tokiomis pranešimais, nes kaip žinoma, anarchistai priešingi yra Tarybų valdžiai, ir

kovoja prieš ją. Bet paskutiniu metu laiku Emma Goldman pasisekė per važiuojančią į Angliją Tarybų valdžios komisiją persiųsti laišką savo giminaitei p-lei Stella Comyns, gyvenančiai New York, N. Y.

Tame laiške Emma Goldman rašo savo giminaitei, kad ji negalinti atsigėrėti, kaip daug Tarybų valdžia yra nuveikusi delei žmonijos labo. Ji sako, kad visas pasaulis turi but dėkingas bolševikams už jų didelį pasidarbavimą darbininkų klesos naudai. Ji bjaurisi uždėta ant Rusijos blokada bei imperialistų užpuldinėjimais Rusijos darbininkus, ir sako, kad tai yra bjauriausia dėmė, kokią kapitalistai ant savęs yra užsitraukę.

Toliau Emma Goldman rašo, kad ji išvažiuoja iš Petrogrado ir važinėsianti po visą Rusiją apie mėnesį laiko, nes ji norinti susipažinti su naująja Rusija bei jos tvarka, kadangi viskas taip labai skirtinga esą nuo senosios tvarkos.

Sugrįžusi į Petrogradą ji žada dirbt prie visuomenės sveikatos skyriaus, kur ji esanti jau paskirta. Buvusi kviesta ir prie kitų skyrių dirbt, bet pirm visko ji butinai norinti susipažinti su atgimusia iš naujo šalim.

Toliau ji rašo: "Kad aš turėčia galią įkvėpt Amerikos žmonių širdysna supratiimą kokia bailsi skriauda daroma Rusijos liaudžiai blokada ir užpuldinėjimais imperialistiškų šalių. Aš ir d. Al Berkmanas dirbsime kiek tik galėsime, kad tik Rusijos liaudį tikrai laimingą padaryt, likdami ištikimais savo idealams".

Štai ką sako apie Tarybų valdžią Emma Goldman, o kapitalistų spauda savotiškai išverčia jos žodžius ir praneša visai ką kitą. Mat, jie nori tuo savo "skymu" pa-

rodyti, kad, girdi, jei nei E. Goldman nepatinka Sovietinė Rusija, tai, turbūt, jau ten yra blogai. Bet panelė Comyns, Emmos Goldman giminaitė paskelbė tą laišką spaudoje, kad parodyti kaip kapitalistų spauda moka meluot. Apie tai praneša "New Yorker Volkszeitung".

IR VEL REFORMOS.

"Naujienu" N 138 jų kontraktuotas redaktorius koliodamas "M. B." red. "nemokšais", "besmegeniais" ir kitais gražiais epitetais (jis sako, kad kom. koliojasi), ko socializmo renegatams ne stokuoja, visų pirm pasirupino pakrikštyt "M. B." red. komuniste, mat, tas jam labiausia apeina. Jam ne taip svarbu argumentuoti ir apgint savo poziciją, kaip svarbu nurodyti šnipam, kad ve, kur komunistė, o jųs jos neimat.

Ir dar tas žmogelis drįsta vepeliot, kad Komunistų Partiją sutvėrė šnipai, kokią gi rolę tamistą ponas redaktoriau loši, ar ne šnipo?

Jis labai gerai žino, kad vien už priguļėjimą prie tos partijos gręsia kiekvienam nuo penkių iki dešimt metų kalėjimo, bet jis nesidrovi įvardyti nepatinkamus sąžmones komunistais, kad tuomi atkeršyt savo oponentams už teisybės žodžius. Ar gali žmogus žemiau nupulti?

Katalikai, kurie abelnai yra atžagareiviais, ir tie bjaurisi išdāvyste ir niekina savo pasakinį Judą Iskariotą; o žmonės, kurie ne tik pirmeiviais save vadina, bet net ir socialistais drįsta vadintis užsiima stačiais skundimais, įtarinėjimais. Puikūs darbininkų užtarėjai, ar ne? Tokie užtarėjai caro laikais Rusijoje buvo atsakančiai vaišiniai.

Tiek to. Mes nepaisome tų insinuacijų, nes tie skundikai neturi prirodymų, kuriais galėtų prirodyt tą, kame jie mus kaltina. Grįšime prie paties dalyko.

"Naujienos" sako, kad "M. B." red.

nesupranta, kad skirtumas tarpe socialistų ir komunistų yra visai ne klausime galutino darbininkų paliuosavimo. Šito, girdi, reikalauja ir vieni ir kiti.

Taip, mes žinome, kad "Naujienu" plauko "socialistai" reikalauja galutino darbininkų paliuosavimo, bet tas reikalavimas yra tiktai ant popieros, tas reikalavimas yra negyva raidė, ką ir pats jų lyderis Hilquitas prisipažino Albany legislatures teisme. Jis pasakė, kad visas jų programos, platforma ar kokios rezoliucijos, yra tai negyva raidė.

Na, ir teisybę pasakė. Mes turime daugybės faktų, kurie rodo, kad taip, o ne kitaip yra. Net ir pats "Naujienu" redaktorius netyčia prie to prisipažino bepolemizuodamas su d. J. Šukiu "Nauj." N 153, kur tarpe kitko pasakyta: "Naujienos" andai pasakė, kad socialistai stoja už demokratiją, o ne už diktatorišką valdžios formą; todėl jie pripažįsta lygias teises visiems piliečiams *be klesų skirtumo*".

Ką tas reiškia? Reiškia (sulig "Naujienu"), kad socializmo laikais taip pat bus klesos, kaip ir dabar, o ištikrųjų gi socializmas eina prie klesų panaikinimo, ar ne? Gal tas ne taip aišku; štai kitas Grigaičio sakiny: "Darbininkams, kurie yra tiek spėkų padėję kovoje prieš esančias visuomenėje skriaudas ir priespaudą (tėmykit), jisai (Šukys. Red.) siulo, kaip išganymą, tokią tvarką, *kur ištisoms žmonių klesoms bus atimta pilietinės teisės!*" (Musų pabraukta. Red.).

Na, kas čia pasakyta? Kad ištisoms žmonių klesoms pilietinių teisių atimt negalima, reiškia, nei tų klesų panaikint negalima. Reiškia, kad socializmo laikuose, arba tvarkoj (sulig Grigaičio), egzistuos skirtingos žmonių klesos, ir naudosis lygiomis teisėmis su darbininkų klesa.

Ir jis tą vadina socializmu! Ir dar gyriasi savo mokslu ir savo socializmo te-

orijos žinojimu. Juk ir mažas vaikas žino, kad socializmo tvarkoj jokių klesų nebus, kad socializmas eina prie klesų panaikinimo. Soc. tvarkoj bus tik viena klesa, t. y. darbininkai, daugiau nieko.

Žinoma, kokia teorija, tokia pas juos ir praktika. Nors jie ir parašo savo programuose, kad jie kovoja uždarbininkų paliuosavimą, bet kada tie darbininkai pradeda liuosuotis, kaip ve, Rusijoje, tai tie socializmo renegatai a la Grigaitis, Michelsonas ir Co., grudžia tuos liuosuojančius darbininkus atgal į buržuazijos nagus. Ar ne taip jie norėjo padaryt Rusijoje? Ar ne taip jie padarė Vengrijoje, Vokietijoje, Lenkijoje, Lietuvoje ir kitur?

Vokietijoje Grigaitiniai socialistai turėjo pilną galę paliuosuot darbininkus, o ar jie paliuosavo? Ne. Kada darbininkai norėjo patį pasiliuosuot, tai jie prieš juos kanuoles pastatė. Kada Vengrijoje darbininkai jau buvo pasiliuosavę, tai Grigaitiniai "socialistai" sykiu su kapitalistais dirbo tol, kol vėl buržuazija uždėjo savo leteną ant darbininkų. Gal netiesa? O Rusijoje, jie net su kontr-revoliucionieriais susidėję kovojo prieš darbininkų valdžią, bet nieko negalėjo padaryt, ir todėl dabar ugnim spjau do sykiu su kapitalistais ant tos valdžios.

Kodel? Todėl, kad ten kapitalistų klesa liko panaikinta, o jie nori, kad kapitalistų klesa egzistuotų ir lygias teises turėtų.

Tai ką ponas Grigaiti, ar tai mes nesuprantame, ko jūs pseudo socialistai reikalaujat? Mes labai gerai suprantame ir todėl sakėme, kad jūs reikalaujat tiktai smulkių reformų, daugiau nieko, o komunistai reikalauja ne reformų, bet visko, kas darbininkams priklauso.

Anglijoje randasi 1,500,000 senmergių, be vilties ištekėti.

NIEKO PANAŠAUS.

"Moterų-Balso" N 6 redakcijos vedamame skyriuje, pasakyta, kad aš siuntinėjau kokius ten lapelius, prašydama aukų. Redakcija sako, kad tos aukos busią be jokios kontrolės ir todėl prieš jas protestuoja.

Labai keistai išrodo, kad redakcija tą daro, nežinodama tikro dalykų stovio. Aš jokių lapelių *nesiuntinėjau ir nesuntinėjau* prašydama aukų ir redakcijos padaryta **pastaba visai ne vietoje.**

N. Stilsonienė.

Nuo Redakcijos.

Redakcijos pastaba buvo vietoje, nes d. Stilsonienė kreipėsi į L. M. P. S. Pild. Komitetą, prašydama L. M. P. S. kuopų antrašų lapelių siuntinėjimui. L. M. P. S. P. Kom. tarimas tuo klausimu telpa šiame "M. B." numeryje, tegul d. Stilsonienė perskaityt, jei ji pati sau netiki. Lapeliai buvo atspaudinti, jei d. Stilsonienė norės, galėsime ir jos tą lapelį patalpint. Kamgi užsigint dalyką, kuris faktiškai yra įvykęs.

Galimas daiktas, kad pamačiusi pastabą "M. B." Stilsonienė susilaikė su lapelių siuntinėjimu, bet yra mums žinoma, kad į tulas vietas jie jau buvo išsiųsti.

Šitoki dalyką Stilsonienė negali užsigint, nes faktai yra ant rankų.

MARGARET SANGER IŠVAŽIAVO.

Ponia M. Sanger, garsi gimdymo kontrolės skelbėja, tulam laikui išvažiavo į Angliją. Ji ten žada apvažiuoti didesnius miestus su prakalbam, raginančiom moteris kontroliuot savo šeimynų didumą.

Ji žada aplankyti ir Franciją bei kitas šalis. Ją kvietė gimdymo kontrolės šalininkai ir organizacijos ten esančios.

Pramonės Unija labai prasiplatino tarpe Francijos moterų laike karės.

SVEIKATOS SKYRIUS

VAIKŲ MAITINIMAS.

Rašant apie netinkamą vaikų maitinimą, sekamieji nurodymai gali but naudingi:

Vienintėlis kudikiui valgis turi but pienas, ir geriausias pienas yra motinos.

Šešių mėnesių kudikiui jau galima duot po biskį kruštinės ir avižinės košės. Vandenio galima duot su pienu. Patartina duot šaukštuką pamarinčių (orančių) syvų dusyk į dieną. Kuomet dantys pradeda dygt, duokite kudikiui džiovinio (duonos) šmotelį. Apart to, galima duot truputį kisieliaus (iš grūdų), be cukraus, sykį į dieną, geriausia ryte.

Apie penkioliktą ar šešioliktą mėnesį galima duoti keptos bulvės, obuolinės košės ir minkštimo išvirtų džiovintų slyvų.

Kuomet kudikis dviejų arba trejų metų, motina turėtų duot vieną arba du šaukštuku kapotos mėsos arba vieną kiaušinį, bet karštame ore vaikams mažai mėsos reikia duot.

Kuomet jau vaikas auga, gali po biskį valgyt tą, ką tėvai valgo, vien tik reikia pažiūrēt, kad valgis būtų maišytas ir įvairus, ir kad turėtų visus reikalingus elementus del augimo. Prie kožno valgio vaikams reikia duot pieno.

Vaikams neduot kavos arba arbatos. Reikia užlaikyt valgymo valandas ir neduot gadint apetito cukriniais, arba saldainiais.

DANTYS.

Dantis reikia prižiūrēt nuo pat kudikystės, nes atsakomas pritaikymas valgio šiuo laiku turi žymią įtekme ant dantų išsiauklėjimo. Kudikis gimsta be dantų. Ne-

paisant to, pirmieji dantys buna jau beveik pilnai suformuoti smegenyse. Faktas, jog ir po šitų pirmų dantų yra pradžia ilgalaikinių dantų. Nereikia čionai daug aprašinēt, jog tie dantys negali augt, kaip reikia, jeigu kunas nėra aprupintas ganėtinai reikalinga augimui medžiaga. Kudikiui reikia tokio maisto, kuris drutintų kauluotas dalis, prie kurių priguli dantys. Svarbiausia yra fosforinė rugštis (acid).

Augančiam kudikiui nėra geresnio šaltinio tų reikalingų elementų, kai piene, motinos piene kudikystėj, ir karvės piene vėliau. Kudikiui reikėtų duot stiklą pieno prie kožno valgio, ir dar prie to, reikia taikyt valgį su minerališku skoniu, kaip tai, vaisių, žalių daržovių ir tyro vandens. Dantys taip-pat išsiplėtoja per vartojimą, tuomet maistas turi but tokioj formoj, kad reikalautų kramtymo. Todel reikalinga šiek-tiek maisto, kuris priverstų dantis dirbti. Čielų grūdų duona, džioviniai, keptos bulvės, švieži obuoliai ir tt., užtikrins gerus dantis.

AR ŽINAI,—

Jog išmatos turi but laikomos siaurame, blekiniame inde ir indas turi but ištuštinamas dusyk į savaitę; vasaros metu dažniau.

Jog tvartai turėtų turēt siaurus, stiprius trąšalo aruodus.

Jog gimimo raportai reikalingi del kudikio gerovės.

Jog maistas turi but uždengtas, kaip krautuvėj, taip ir namie.

Jog vėžio liga išgydoma, jeigu į laiką pradėtų gydyt.

Jog reikia išmazgot pieno bonkas pirm, gražinant dalytojui.

VERPĖJA

Saulutė skubiai slinko žemyn, blaškydama vakaro miglos tamsą, kuri be perstojimo žingsniavo dideliais žingsniais artyn. Pilkai tamsūs debesėliai rinkosi į kruvą, tarsi bijodami nakties tamsumos. Vėjelis krutino medžių šakutes ir žalius lapelius. Paukšteliai visi nutilo, kurie per dieną linksmai giedojo visokiais balsais. Jų tie balseliai sudarė puikią gamtos stygų orkestrą, kurios skambantis aidas plaukė per tolimus miškus ir laukus. Žalioji žolelė, kuri per dieną linksmai dairėsi į visas puses ir skubiai augo didyn, tarsi norėdama visus kitus augmenis pralenkt, dabar jau laiko nulenkus galveles žemyn ir palengva leidžiasi į gilų nakties miegą. Saulutė jau baigė slėpties už augštųjų kalnų ir miškų. Dar valandėlė, jau jos ir visai nematyt, tik likę rausvi sauloleidžiai, kurie dar kovoja su tamsos migla. Bet ir jų pastangos buvo veltui, nes tamsa skubiai slinko artyn.

Štai ir vakarinė žvaigždutė pasirodė rytuose. Štai ir kita, ir daugiau, kaip matant prisipildė visa dangaus erdvė mirgančiomis žvaigždutėmis. Netrukus pasirodė ir mėnulis tarpe blizgančių žvaigždutėlių, ir puošdami dangaus mėlynę, skubiai bėgo augštin viena paskui kitą, tarsi patarnaudamos jam lydėjo jį į tolimą nakties tamsą. Dar minuta ir visur užviešpatavo gili tyła, lyg būtų visa gyvybė numirusi.

Toli ant kalnelio, tarpe dailiai išaugusių pušelių ir eglaičių stovi medinė bakužėlė, be jokio užtvairo, be rubežiaus. Darželį ir namelį laikė apsiautęs tankusis miškas, lyg kokis globėjas slėpė ją nuo visokių priešų. Jos darželį puošė eglaitės, kurios aplinkui augo, kaip žalių rutų gojelis, ir dengė namelio stogą savo žaliomis šakelėmis,

kad žiaurus vėjas ir lietus nedraskytų tos suvargusios grintelės.

Prisiartinus arčiau, matyt namelis ketvirtainis ir statytas iš netašytų rąstų. Iš šiaurių pusės,—vienos mažos durys. Į rytus ir vakarus, du langeliai apkašyti eglės šakelėmis, atrodė, kad labai skurdžiai gyvena. Stogas sušiauštas, lyg šernas pastatęs šerius. Nors medžių šakelės apgautusios laikė bakužę, bet, matyt, nepajiegė užlaikyti žiaurios audros siautimo. Aplinkui bakužė atrodė gana švariai užlaikoma, nes visi žabarėliai surinkti ir sulygintos samanėlės. Iš ko buvo matyt, kad darbščios rankos čia gyvena.

Toje bakužėlėje gyveno verpėja V. Vikrienė su savo mylima dukrele Jonute. Kuomet jos vyras dar gyveno, tuomet eidavo abudu ant uždarbių pas ūkininkus, ar į dvarą, tai ant mėnesių, tai ant dienų parduodavo savo jiegas už mažą atlyginimą, nes tuom laiku juos vertė dirbti jų skurdus gyvenimas, už menką duonos trupinėlį, bet vis galėjo maitintis šiaip-taip. Bet dabar jau valanda laiko, kaip jis mirė ir paliko ant jos pečių tą naštą ir sunkią naštą: skurdžių, vargdienių, našlaičių gyvenimo naštą, kurią ji turi nešti iki grabo lentos.

Jos senatvė nedaleido jai dirbti sunkių darbų, nes ji jau nebepajiegė. Tat į verpimu užsiimdavo, kurį jai sunešdavo apielinkės stambių ukininkų ir dvarų moterys, tai linus, tai pakulas, nes tas darbas nereikalavo didelės spėkos, todėl ji dar galėjo šiaip bei taip pasukti verpstelio ratą ir iš to darė sau menką pragyvenimą. Sykiu mokino ir Jonutę to paties užsiėmimo, nors nebuvo tai tinkamas užsiėmimas, nes mažai tegalėjo uždirtbti, bet kitokio išėjimo nebuvo. Tankiai mąstydamo leisti dukrelei tarnauti pas turtingus ukininkus ar į dvarą, bet visokios nelaimės, kurios tankiai atsikartodavo kitoms mergaitėms nuo ištvirtusių ukininkų ar dvarponių, vertė ją nuo

to susilaikyti ir skursti tose gyvenimo aplinkybėse, kurios slėgė iš visų pusių, lyginai, kaip rąstas, užverstas ant bespėkio žmogaus, kad jis iš po jo jokių būdu negali išsisukti ir turi laukti tos baisios valandos, mirties. O aplinkui apstoję visokie varnai ir kirminai drasko jo gyvą kuną. Toks tai yra vargdienių gyvenimas.

Kuomet senukė V. V. susirgo,—viena jau buvo senatvė, o kita, tai tie nedatekliai ją paguldė ant patalo,—tuomet pasiliko visa našta ant jaunos Jonutės pečių. Nors ji dar silpna buvo, bet dėjo visas pastangas, kad tik galėjus daugiau pagaminti verpalų, ir gauti mažą duonos trupinėlį. Tankiai per naktis sėdėdavo prie verpalo, kad tik apsigynus save ir motinėlę nuo bado. Ji tankiai pribėgdama prie lovos glamonėjo, bučiavo ją ir dangstė skarmalais jos pridžiuvusią prie kaulų odą, kad tik ji galėtų ilgiaus gyventi su ja; nes ji jautė koki tai baisų savo likimą pasilikus viena.

Jau vėlybam nakties laike kažin kas subeldė į duris. Jonutė greitai atidarė, o prie durų stovėjo moteris gerai pasiturinčio ukininko. Ji buvo vidutinio ugio ir tvirto sudėjimo. Apsirėdžius gana švariai. Ji daug kuomi skyrėsi nuo biednųjų moterų.

“Gerą vakarą tinginės”, sušuko moteris.

“Ačiu, ačiu”, atsakė švelniu balsu Jonutė.

“Ar jūs suverpėte mano verpalus, kuriuos atvežiau kelios dienos atgal”. Užklauskė moteris, žengdama per slenkstį.

“Ne” atsakė mergaitė. “Nes mano mamytė serga, o duonos jau trečia diena, kaip neturiu. Aš skubinau verpti, net ir naktim dirbau, bet dar neužbaigiau”.

“Ką jau tinginėms duoti, tai geriausiai fabriką nuvežti, tai ten greičiau atlieka darbą ir geriau, nors ir reikia mokėti brangiau, bet darbą padaro atsakančiai. Sa-

kiau vyrui, kad niekai duoti toms tinginėms, nes jos tingi dirbti, o užmokėti tai reikalauja.. Bet jis mane perkalbėjo. Jos, girdi, biednos ir neturi iš ko gyvenimą daryti. Daugiau aš jo neklausysiu”, rūstavo atsilankiusioji, dairydamosi po kambarį.

Mergaitė, nuleidus akis žemyn, klausė tų jos neteisingų ir žiaurių žodžių, kuriuos jai išmėtinėjo atsilankiusioji. Jos veidas nuliudo ir akys pasriuvo ašaromis. Neišlaikydama to širdies skausmo, ašaros pradėjo vis gausiau per veidą riedėti. Nors mintis klaidžiojo po tolimus pasaulio kraštus, jieškodama sau nuraminimo, bet tas viskas buvo veltui.

Moteriškė rūsčiai pažvelgus į nuliudusią mergaitės veidą, sušuko:

“Ko čia seilėjiesi, netinginiaukite, tai ir bus gerai ir turėsite visko užtektinai, nes tinginėms nė dievas nepadedą”. Apsiskus nuėjo, įsisėdo į vežimą ir nuvažiavo.

Jonutė išėjo pro duris ir laikydama rankas ant krutinės žiūrėjo į nukeliaujančią moterį, kuri puikioj karietoj, su pora gražių, širmų, arklių, greitai nuvažiavo per pušinėlį ir nyko iš jos akių; tik ratų balsas girdėjosi tolumoje...

Mėnulis jau gana augštai pakilęs buvo, ir su milionais žvaigždžių beveik ties jos nameliu lyg tai apsistojo ir laukė kokio tai nepaprasto atsitikimo. Miško gojelis, kuris apsiautęs laikė tą namelį, tykiausiai šlamėjo, nuleidęs savo žaliąsias šakeles, tarsi ir jis jautė kokią tai nelaimę, grėsiąčią tai bakuželei.

Jonutė pakėlė savo nuliudusią veidą ir pažvelgė į mėnulį, kuris tiesiog švietė ant jos bakuželės. Ji, laikydamosi rankomis į sieną, žengė per slenkstį. Vos tik spėjo įkelti koją per duris, kaip mintis puolė žaibo greitumu jai į galvą: “Užmiršai savo motinėlę, gal ji jau mirė.”.

Skubiai ji puolė į tą kampa, kur jos motina gulėjo ant plikų grindų apklotą

skarmalais, ir paėmus už rankos judino ir kalbino ją:

“Mamytė, mamyte, ar jau miegi? Tavo rankos šaltos”.

Galvą priglaudė prie jos krutinės, klausėsi dusavimo ir širdies plakimo, bet jokio širdies plakimo jau nebuvo, nes ji jau buvo sustojus plakti. Dar smarkiau judino ir kėlė už pečių, bet jos kunas ėjo vis šaltytyn ir mėlynosios gyslos traukėsi į kruvą. Janutė puolė ant kelių verkdama, apsikabino motinos kaklą, įkniaubė savo veidą į jos šalstančią krutinę, šaukdama:

“Sykiu, sykiu! Ir aš turiu mirti! Sykiu sušalti su tavim. Nes aš esu per jauna nešti tą didelį vargą, o manęs biednos niekas nepkęs ir neduos duonos trupinėlio”.

Ir jos širdis neišlaikė skausmo. Po tulo laiko, ji nutilo ant visados.

M. Žaldokas.

JAU ŠVINTA RYTOJUS.

Jau švinta rytojus
Po nakties miglotos,
Ir spinduliai saulės
Jau kelia vargdienį.
Kelkis gi pasaulio
Tu vargše, tvėrėjau,
Jau poilsio laiko
Turi tau užtekti.

Nes rytas laimingo
Gyvenimo švinta,
Tironai nuo sostų,
Kaip rasa jau krinta...
Žmonija atbunda,
Po sunkaus vargimo,
Naujosios gadynės
Laukia atėjimo.

O tu dar iš miego
Negali pabusti
Kovoti su priešais,
Negali sukrusti...

5-23-1920.

Aukuras.

NAŠLAITES RAUDA.

Atsiminus aną laiką, kad' buvau laiminga,
Apsiverkiau aš nekartą liudnumu turtinga.
Atsiskyriau nuo tėvynės ir gamtos puiku-
mų,

Nuo kvietkelių žydinčiųjų, girelių žalumų.
Atsisveikinau kapelį tėvelių savųjų,
Kurių negaliu užmiršti niekados brangiųjų,
Jog jie ilsis, ramiai miega, tėvynės žemelėj.
O aš čionai vargstu viena, svetimoj šalelėj,
Čia nuo darbo rankos ilsta, širdis aimanuo-
(ja.

Dar užveizda tankiai bara ir visaip kolioja,
Čia negirdžiu kalbos savo, kurią labai my-
liu;

Klausaus žodžių svetimtaučių, o aš nuolat
tyliu.

Čia negirdžiu paukštelių meilingai čiulban-
čių,

Negi jausmingų dainelių, širdį raminančių.
Čia, vietoj kvapo kvietkelių, tik dvokianti
dumai,

Vietoj balso paukštuželių, dirbtuvių bau-
bimai.

Laiks linksmybės amžiaus, mano liudnume
praslinko,
Ir dienos jaunystės mano, nežinau kur
dingo.

O Lietuva, o brangiausia, man gimtinė
vieta,

Aš tave apgailestauju kitoj dalyj svieta,
Jog aš tenai esu gimus, mažutėlė žaidus,
Ir dalį dienų jaunystės ten linksmi pra-
leidus.

Ten liko draugai vienminčiai ir draugės
veikėjos,

Kur sykiu dirbau, kentėjau del brangios
idejos.

Čia turiu aš vargą vargti, kęst “bosų” plu-
dimus,—

Tokia yra dalis mano, našlaitės likimas.

M. Bacevičienė.

KORESPONDENCIJOS

SO. BOSTON, MASS.

L. M. P. S. 13 kp. veiktas.

L. M. P. S. 13 kuopa tris savaites gegužio mėnesio pašventė agitacijai. Tuo laiku buvo surengta keletas diskusijų susirinkimų, į kuriuos atsilankė gana daug žmonių. Daug išpardavė "Mot. Balso". Publika buvo užganėdinta tomis diskusijomis ir pageidavo, kad būtų daugiau surengta tokių vakarų.

30 d. gegužės buvo surengta vakarienė, kuri pavyko labai puikiai. Svečių atsilankė 120. Tikėtai buvo tik po 50c, bet visi svečiai išsireiškė, jog pilnai užganėdinti surengtu pokiliu. Progresistės stengiasi visais galimais budais užganėdinti svečius. Laike vakarienės pasakė po trumpą prakalbėlę šie draugai: V. Rimka iš Brighton, Mass. ir vietinis d. M. Kazlauskas. Po prakalbėlių sekė žaislai.

Žiurint iš šalies žavėte žavėjo malonus vaizdelis. Laike žaislų dd. M. Spudvilaitė ir P. Jetulevičiūtė parinko aukų kalinių sušelpimui; pirmoji surinko \$6.50, o antroji \$6.85.

Vakarienės surengime daugiausia pasidarbavo šios draugės: H. Tamašauskienė, P. Dekerėnskienė ir M. Spudvilaitė.

Šiuo tarpu kuopa gyvuoja neblogiausia; veikia, kiek galėdama. Smalavirių kuopoj nesiranda, todėl ir veikimo nėra kam trukdyti.

*Julė Tataitė.***BENLD, ILL.**

Nors nesmagu užimt vietą laikraštį bereikalingiems ginčams, bet verčiama, turiau ištart keletą žodžių del K. L. Našlaitės pasiteisinimo "Mot. Balse" N 4.

Pirmiausia ji peikia 71 kuopos nares, buk jos del silpno darbavimosi nesurengė

vakaro, kaip buvo nutarta ant 14 d. vasario. Girdi, mes turim miesto viršininką K. G., tai galėjom rengt vakarą. Tai yra tik juokai iš tokios pasakos. Tą dieną Benld'e buvo rengiama net 3 baliai ir nei vienas neįvyko delei siaučiančios ligos. Visos bažnyčios, krutamieji paveikslai ir salės buvo uždarytos. Tai kaip moteris galėjo rengt vakarą ir kur; kiba pas Našlaitę... Toliau ji rašo, kad susirinkime buvo perstatytos dvi naujos narės. Ne dvi buvo perstatytos, bet 4, ir tris liko priimtoms, o pati Našlaitė liko nepriimta. Ne delto ji buvo nepriimta, kad ji ilgai našlauja (kaip kad ji rašė savo korespondencijoje), bet delto, kad ji kaip pikta dilgėlė nenurimsta. Todel daug draugių buvo priešingų jos priėmimui. Ji rašo, kad du našlaičiu augina ir pati našlauja, bet ji nerašo, kaip ji tų našlaičių tėvus auklėja. Jeigu ne tėvai, tai tiems kudikiams nebutų vietos pas ją. Pernai savo tikrą sunų atidavė į "Poor House" vien už tai, kad jis pasakė, kad nevestų tokio gyvenimo. Giminės išėmė tą vaiką ir auklėja; o ji įniršus laksto po teismus kasdien, kad jį atgal padėjus. Tai, mat, savo kudikį atiduoda į ubagų namus, o svetimus renka pas save. Tai bent motina! Toliau ji rašo, kad vieno našlaičio motina išvažiavo laimės jieskoti. Ji buvo priversta tai padaryti, nes pijoko vyro buvo mušama; užtai Našlaitėi dabar laimė, nes gali auklėti tą našlaitį ir jo tėvą. O su kito našlaičio tėvu, jau keli metai gyvena, ir da ji drįsta rašyti, kad ji ilgai našlauja. Puikus našlavimas! Savo korespondencijoje ji smerkia jaunimą, susiėjimus, "kardošius", meluodama, buk čia susideda po pusdolerį ant kokio ten raugalo. Aš da negirdėjau, kad čia kas kur kolektą

darytų del kokio raugalo, tas neteisybė. O jeigu jaunimas susieina kur pasilinksminti ar pasišokt, tai visada gražiai apsieina. Našlaitė pyksta del to, kad jos niekur nepriima. Toliau, ji kalba apie kokį ten keikšą, kad pavėlavo iškepti. Tai nežinia, gal ji pati norėjo iškepti del savo našlaičių arba del B.. Patartina jai save apsirupinti, o tik tada ant kitų sakyti, nes jeigu ji norės, tai bus jai da daugiau parašyta.

Brigidos Meilužė.

(Šiuomi užbaigiame tuos ginčus. Taip menki dalykėliai neturėtų užimt laikraštyj vietas, nes tokie dalykai skaitytojams ne apeina. Red.).

GARDNER, MASS.

Jau gana ilgas laikas praslinko, kaip L. M. P. S. 50 kuopa veikia ir darbuojasi, kiek tik ji spėkų turi. Musų kuopa apgaillestauja, kad pasitraukė tulos narės iš valdybos, kurios išvažiavo į kitus miestus. Budamos pas mus, jos puikiai darbavosi moterų apšvietos labui.

Kuopos valdyba susideda iš šių draugių: org. O. Balsevičienė, išd. Ž. Jakobienienė, fin. sekr. paliko nuo seniaus—d. Stružienė, prot. sekr. A. J. Vladičiūtė, kasos globėjos dd. O. Puniūtė ir S. Kemežiūtė, knygė O. Puniūtė, korespondentė A. J. Vladičiūtė.

Buvo nutarta surengti pikniką sekanti mėnesį; dd. Balsevičienė, Stružienė ir Remedžiūtė išrinktos į komisiją, o dd. Ž. Jakobienienė, O Puniūtė ir A. J. Vladičiūtė išrinktos už darbininkes, patarnaut komisijai.

L.M.P.S. 50 kuopa.

per A. J. V.

GRAND RAPIDS, MICH.

Šiame mieste yra daug lietuvių—vyrų ir moterų, bet L. M. P. S. mažai kas atjaučia, nes kuopai priklauso vos 12 narių pilnai užsimokėjusių.

Birž. 16 d. prisirašė 2 naujos narės.

Kai kurios narės labai supyko, del tilpusios korespondencijos “Mot. Balse”, kuri buvo visai neteisinga. Aš patarčiau “M. B.” redakcijai, kad daugiau tokių korespondencijų nepriimtų, nes jos naudot neatneša, bet blogo, nes kelios draugės metė draugiją (Redakcija negali žinoti ar korespondencija teisinga ar ne. O jei kai kurios draugės metė draugiją delei korespondencijos, tai joms stoka darbininkiško susipratimo. Red.).

Pirmą gegužės apvaikščiojant surinkta aukų \$26.25; nuo vakarėlio liko \$12.20; visi tie pinigai pasiūsta deportuojamųjų kalinių sušelpimui. Ačiu visiems aukavusiems..

Kuopa susirinkimus nutarė laikyt antrą seređą kiekvieno mėnesio. Kuopos valdyba: org. Dora Karalienė, prot. rašt. M. Rasikienė, fin. sekr. M. Gutauskienė, išd. J. Šukštienė, knygė P. Valinčauskiūtė.

M. Rasikienė.

DETROIT, MICH.

Žinoma, mes nekenčiame turčių, bet nemylime ir darbininkų. Tankiai matau “Moterų Balse” skamba: “nekenčiame turčių”, bet aš prirodysiu, kaip kai-kurie myli darbininkus. Man pačiai teko nukentėti nuo savo darbininkų klesos moterų, nors aš sutikau su progresyvėm moterim. Man susirgus influenza 1918 m., susirgo ir maža mano duktė ir likusi be motiniškos priežiūros mirė. Ir štai ką aš girdėjau nuo savo draugių: jos tik išjuokė, sakydamos: “gerai, kad ir mirė, girdi ,laisvai auginta, todėl ir mirė”. Nė viena mano draugių neatėjo suraminti manęs. Tuo kartu aš negalėjau pasikelti nuo lovos,—verkiau ir ruogjau, kam aš likau laisva, ir dabar turiu but apleista visų. O dabartinės mano draugės —progresistės (tik nenoriu vardus paminėti) juokiasi iš manęs.

Mielos draugēs, kodel mes neužjaučiam viena kitos? Šiandien man nelaimē ištraukia mano širdį, bet rytoj tas pats gali jums atsitikti. Kam iš nelaimēs tyčioties? Ar nematot, kaip turčiai skriaudžia mus? Kam jų pėdom sekti, kodel mes, progresyvės moterys taip viena kitos neužjaučiam? Mielos draugēs, meskim į šalį neapykantą viena kitos, švieskimės ir lavinkimės, bukime draugiškos ir susipratusios. Jeigu mes tik sąmoningai veiksime ir pagelbėsime viena kitai, tai mes galėsime pasekmingiau kovoti prieš savo skriaudikus. *Janonienė.*

Nuo Redakcijos.

Drauge! Užuojauta arba gera gailėtinga širdis priklauso nuo žmogaus budo, o ne nuo to, prie kokios organizacijos jis priklauso.

Jūs, mat, pataikėt ant tokių progresiščių, kurios buvo žiaurios širdies iš prigimimo ir todėl neturėjo pasigailėjimo ant jūsų, nei ant jūsų sergančio kudikio.

Jos nepasigailėjo jūsų ne delto, kad jos laisvos moterys, bet delto, kad jų širdis buvo žiauri.

Manyti, kad visos laisvos moterys yra žiaurios, būtų didelė klaida. Žiaurių žmonių yra kaip tarpe laisvų, taip ir tarpe karščiausių katalikų. Tai yra žmogaus budas.

LAWRENCE, MASS.

13 d. birželio buvo surengtas koncertas Lawrence Liaudies Choro. Koncertas buvo toks puikus dailės žvilgsniu, kokio dar Lawrence'o visuomenė vargiai kada turėjo. Programa išpildyme dalyvavo du chorai "Laisvės Choras" iš Haverhill, Mass. ir "Liaudies Choras" iš Lawrence, Mass., kitas dalis koncerto išpildė vienos merginos (išskyrus J. Žuroną); dalyvavo iš Brooklyno K. Menkeliuniutė, kurios žavėjančio balso Lawrence'o publika dar nebuvusi. Iš Haverhill dalyvavo seserys

Pauliukoniutės, kurios tankiai mūsų publiką palinksmina savo sutartinėm. P-lė P. Stravinskaitė iš Lawrence ir p-lė M. Kurkutskiutė iš Lowell, Mass už savo dailius balsus gavo po gyvų gėlių bukietą. Koncertas buvo gana dailus iš dailės atžvilgio..

14 d. birželio buvo pas mus tikras lenkų frontas. Tautininkai buvo surengę prakalbas del Lietuvos misijos, bet kadangi progresyviai žmonės perspėjo Lawrence'o visuomenę, kad būtų atsargi (dalino lapelius užvardintus: "Nekalkime kardą Lietuvos liaudžiai"), tai tautininkai surengė muštynes ir progresyvius žmones pradėjo mesti lauk. Lawrence'o didžiausias veidmainys Z. Jankauskas rėkė visa gerkle ir kurstė žmones prie muštynių. O. T. Strazdas, pagarsėjęs streiklaužis ir darbininkų ėdikas puolėsi publikon ir pakėlė muštynes, bet nabagai mažai laimėjo.

21 d. birželio Rymo katalikų pobažnytinė salė buvo kitos prakalbos tuo pačiu tikslu, bet čia tai tikros "sorkės" buvo, nes per prakalbas pagarsino, kad kas pirks bondsų už \$500.00, tai pastatys kanuolę prieš lenkus. Tada viena "vytelė" Kriviutė, pasišnekėjęs su kunigu, sušuko: "Aš pastatau savo kanuolę prieš lenkus" ir pradėjo jieškoti, kad kas šaudytų iš jos kanuolės, tik publika negalėjo juokais išsilaikyti. Kalbėtojas vėl sušunka: "Svitriutė ir atstato savo kanuolę prieš lenkus", ir reikalauja oficerių, bet jų nėra. Tada pradėjo reikalauti šautuvų po \$100.00, na ir keletas vyrų atsirado su šautuvais prie merginų kanuolių. O ką, sesytės, ar mums ne gėda, kad mūsų sesytės stato kanuoles prieš lenkus, o mes tai snaudžiame, atstatykim ir mes savo. *Vaidelytė.*

ROCKFORD, ILL.

20 d. birželio L. M. P. S. 5 kuopa turėjo surengus pikniką Lincoln giraitėj. Nors diena buvo apsiniaukus, bet publikos atsi-

lankė pusėtinai daug. Buvo ir programos, kuris susidėjo iš dainų ir deklamacijų. L. M. P. S. 5 kp. choras ir L. S. J. Lygos 5 kp. choras sudainavo po keletą dainelių, kurios publikai labai patiko. Taipgi gauta 5 prenumeratos "Moterų Balsui" ir išplatinta pavienių numerių "Mot. Ba" ir "Vilnies". Abelnai piknikas nusisekė gerai ir kuopai liks keli doleriai pelno.

Raudonoji Rožė.

CENTRAL BROOKLYN, N. Y.

*26 d. gegužio per d. K. Petrikienės prakalbas čia susitvėrė L. M. P. S. 93 kp. iš 11 narių. Per susirinkimą dar dvi narės prisirašė. Pagal visą progresyvį C. Brooklyno judėjimą sprendžiant, tai seniai reikėjo sutvert čia L. M. P. S. kuopa. Bet, matyt, kad mūsų moters atsilygino ir užpereitą laiką, nes 10 d. birželio jau surengė prakalbas. Kalbėjo d. Venckunas. Viskas nusisekė gana puikiai. Mūsų publikai labai patiko d. Venckuno kalba. Aukų, padengimui lėšų, surinkta \$4.64. Per susirinkimą nutarė surengti išvažiavimą į girias ir leist knygas ant išlaimėjimo. Nutarta parsitraukt po 50 egz. "Mot. Balso" kiekvieno num. del platinimo. Nutarta įsteigt lavinimosi vakarėlį.

Na, ir ką jūs dabar sakysite apie mūsų moteris? Ar ne puiku? Visos narės, kurios įsirašė, matyt, labai energingos ir pasišventusios dirbt, kad pasiliuosavus iš kapitalistinės vergijos. Į komitetą išrinkta šios draugės: org. P. Žvirblienė, sekr. Narušitė, fin. sekr. Narušienė, išd. K. Repečkienė, liter. agentas M. Juškienė. Į komitetą įeina veiklios draugės; galima tikėtis, kad mūsų kolonijos moterys tuojaus pralenks vyrus savo pasišventimu ir energija. Linkėtina geriausio pasisėkimo naujai kuopelei.

P. Repečka.

ROSELAND, ILL.

Birželio 13 d. vietinė L. M. P. S. 25 kp.

surengė draugišką išvažiavimą į Washington Heights miškus. Nors diena neatrodė graži, bet žmonių buvo labai daug ir visi linksmi, draugiškai šnekučiavosi, žaidė, o kiti sustoję diskutavo šių dienų bėgančius reikalus. Bet ne ilgai teko linksminties,— užėjo šturmas ir lietūs ir išvaikė susirinkusius į visas šalis.

Birželio 15 d. įvyko L. M. P. S. pusmetinis susirinkimas Aušros kambariuose. Susirinkimas buvo gana skaitlingas narėmis, už tai ir nutarta daug svarbių ir naujų dalykelių. Iš svarbesniųjų nutarimų pažymėtini yra šie: paaukauta Kalinių Gelbėjimo fondui iš izdo \$10.00, taip pat ant blankų surinkta apie \$20.00. Tai puikus užuojautos darbas. Vėliau, nutarta paaukaut iš izdo \$10.00 "Mot. Balsui" ir narės sumetė \$3.85, viso pasidarė \$13.85. Daugeliui draugų pasirodė ta auka permenka "Mot. Balsui", nes jos labai myli savo organą ir nori, kad greičiau išėdinėtų du sykiu į mėnesį. Užtai vienbalsiai nutarė surengt draugišką išvažiavimą į Washington Heights miškus, su išlaimėjimu rankų darbo staltiesės, vertės \$25.00, kurią aukauja T. Stumbrienė ir D. Šleivienė, L. M. P. S. 25 kuopos narės. Tą puikią staltiesę nutarta išleisti ant išlaimėjimo.

Toliau, buvo išrinktos delegatės į L. M. P. S. III Raj. konferenciją ir duota joms patarymų, tarp kurių svarbiausias buvo, kad išrinkti geras delegates į L. M. P. S. suvažiavimą. (Suvažiavimo šįmet nebus. Red.) Kaip girdėjau, taip ir išsipildė. Likosi išrinktos gana veiklios ir stojančios šiuo momentu už darbininkų reikalus dd. Ivanauskiutė ir O. Vikšrienė.

Taipgi nutarta, kad "Ateities Spindulio" vaikų draugijėlė turėtų per visą vasarą dainų ir lietuvių gramatikos praktikas. Nors randasi draugijėlėj suvirš 50 vaikų, bet mūsų rupestingoji mokytoja p-lė Staniuliutė apsiima dar antrą tiek didesni

skaičių mokyti. Motinos, pasinaudokite ta proga ir leiskite vaikučius pratinties prie veikimo .

Pagaliaus, apsvarsčius organizacijos bėgančius reikalus, prieita prie rinkimo valdybos. Į valdybą išrinktos sekančios draugės: org. T. Stumbrienė, sekr. J. Kučinskienė, išd. P. Raudienė, knygė d. Žlibinienė ir "Mot. Bal." platintoja J. Grybienė. Matant tokias veikles drauges valdyboje, tikiuose mūsų kuopa dar puikiau gyvuos.

Iš vietos draugijų gyvavimo nieko daug negalima pasakyti, nes visos lyg ir apmirę, išskyrus L. D. L. D., kuri turi daug narių ir pasižymi daugiausia veikimu dėl darbininkų labo. Dailės draugijų nei neminėsiu, nes jų nedaug randasi, o kurios yra, tai gana puikiai gyvuoja.

Dilgėlė.

HAVERHILL, MASS.

Iš visų kolonijų laikraščiuose matosi žinučių apie L. M. P. S. kuopų veikimą, bet iš Haverhillio, niekuomet nesimato, tarytum Haverhillio progresistės visai nieko neveikia. Teisybė, L. M. P. S. 55 kuopos veikimas buvo apsistojęs, iš priežasties reakcijos siautimo, nes 2 dieną sausio, kada federalė valdžia areštavo L. K. S. draugus ir padarius kratą minėtos kuopos knygyne kartu buvo paėmusi ir L. M. P. S. 55 kp. čarterį, tuomet mūsų klerikalai su tautininkais pradėjo paskalas leisti, kad visos progresistės bus suareštuotos, kurios tik priklauso prie L. M. P. S. Iš tos priežasties veikimas L. M. P. S. 55 kp. laikinai buvo sustojęs, nebuvo galima nei susirinkimo susaukti. Bet draugės, pamatę, kad tai buvo provokatorių darbas, 7 d. birž. 1920 m. susaukė L. M. P. S. 55 kp. susirinkimą, išrinko naują valdybą ir pradėjo vėl veikti. Į valdybą įėjo šios draugės: org. O. Genienė, rašt. S. Kazlauskienė, fin. rašt. T. Kazlauskienė, išd. K. Norkuvienė. Taip pat

paaukavo iš kuopos išdo \$25.00 del politišku kalinių ir draugės suaukavo \$10.00, viso \$35.00. Nutarta parengti piknikas, išrinkta tam komisija iš 2 draugijų. Čarterį gavo iš centro kitą.

Dirbkime sesutės sutikime ir skleiskime apšvietą tarpe tamsesnių savo sesučių.

Pasarga. Pinigus \$35.00 pasiunčiau į Brooklyną, N. Y. Dep. Kal. Fondui. Auksavusių vardai tilps "Laisvėj".

A. M.

WAUKEGAN, ILL.

Dabartiniu laiku —L. M. P. S. 47 kp. pradėjo aktyviai dalyvauti visuomenės veikime, bet laikraščiuose nieko nesimato, atrodo, kad čia viskas išmirę. Čia pabriešiu, kas buvo nuveikta per šiuos kelis 1920 m. mėnesius: Aukų iš išdo paaukauta \$25.00 Apsigynimo fondui; \$10.00 Deportuojamųjų kalinių fondui; surinkta aukų Apsigynimo fondui \$35.41. Buvo surengta pora pasilinksminimo vakarų ir vienas perstatymas. Buvo sulošta veikalas "Karės Nuotakos". Lošime dalyvavo vienos moteris. Lošimas išėjo neblogai. Buvo surengta trejos prakalbos, kuriose kalbėjo dd. Dundulis, Jukelis ir Žadeika. Visi kalbėtojai kalbėjo darbininkiškoj dvasioj ir visi patenkino publiką. Kalbėtojai gerai pakritikavo Lietuvos smetoninę valdžią ir parduodamus bonus. Tik vienas blogas papratimas pas mūsų drauges yra, kad jos į savo parengimus labai mažai lankosi.

Brangios sesutės! Mes turime lankyti kuodaugiausia į savo parengimus ir lavintis pačios, idant galėtume savo nesusi-pratusiom sesutėm išaiškinti jų reikalus ir prikelti jas iš nesusipratimo. Tai yra mūsų užduotis. Todėl, draugės, visos stokime prie darbo, lankykimės į viešus susirinkimus, aiškinkime savo draugėm susipratimo ir apsišvietimo reikalą.

Kuopos susirinkimai įvyksta kas antrą nedėdienį 1 val. po pietų Liuosybės svetainėj 801-803 — 8th St.

Waukeganietė.

COLLINSVILLE, ILL.

18 d. birželio laikytame susirinkime Agnieška Gudeliauskienė tapo prašalinta iš L. M. P. S. 51 kuopos dėl išplatintų per jos priežastį kalbų, liečiančių kuopos nares ir apielinkės visuomenę, kuomi ji peržengė organizacijos įstatymus.

Pakviesta susirinkiman pasiaiškinti, jinau pranešė laišku, kad neprigulėsianti ir nežinanti kame dalykas, bet laišku, liečiančių iškilusias kalbas, kuriuos ji gavo, visai neparodo, ir ant susirinkimo neatsilankė.

51 kuopa praneša kitoms narėms, kad apsisaugotų nuo minėtos ypatos, kuri šmeižia moterų organizaciją ir žemina jos vardą.

L. M. P. S. 51 kuopa.

SEIMININKIŲ SKYRIUS

GEROS GUMINĖS RINKES BUTINAI REIKALINGOS APSAUGOJIMUI VAISIŲ NUO PAGEDIMO.

Vartojimas prastų guminių rinkių yra paprastai priežastis sugedusių konservų. Konservuoti vaisiai ar daržovės gali būti šviežios, uždangalas geras ir čystas, visas konservavimo darbas atliktas kuogeriausiais, bet jeigu guminės rinkės neištikimos, —visas darbas ant nieko nueina. Jeigu šeimininkė kaitina bonką, tuomet reikalinga geriausios rūšies guminė rinkė. Jeigu rinkė po įkaitinimui rodo įtrūkimą, nevertok ją, bet uždėk naują. Peržiūrėjimas tukstančių rinkių parodė, jog spalva, nepaisant populiariškos nuomonės, nieko bendro neturi su rūšimi ar stiprumu gumo. Rinkė turėtų palaikyti 13 svarų. Rinkė, kuri negali būti sulenkta arba gnaibyta be

gadinimo, neturi vertės konservavime, kur bonka ir viskas kaitinama.

NAMIE PADAROMI VAISINIAI SVIESTAI.

Nors dėjimas į dėžę ir džiovinimas vaisių yra geriausiai visų žinomas, tečiau iš vaisių galima padaryti ir kitų dalykų, kurie pravartu žiemos laiku turėti. Jokių valgomų vaisių nereikia išmesti ant niekų, bet tiek, kiek tik galima, panaudoti, darant vaisinį sviestą. Jį dirbant, nors ir pageidaujama turėti geriausių vaisių, tečiau galima pasekmingai vartoti ir sveikas dalis sugedusių.

REIKALINGI INDAI.

Tuos pačius indus, kurie randasi beveik kiekvienoje virtuvėje, galima vartoti dirbant vaisių sviestą. Yra pageidaujama, bet nėra būtina reikalinga turėti palivotą arba alumininį katilą, kuris būtų vientik tam vartojamas. Kiti reikalingi indai yra koštuvas (vielinis sietukas), grustuvas, saikavimui puodeliai, peiliai ir skaurados.

Dideli geležiniai ar variniai katilai, kure budavo seniau vartojami, dirbant obuolių sviestą, daugelyj vietų ir dabar tebevartojami.

OBUOLIŲ SVIESTAS BE GIROS.

Geras obuolių sviestas dažnai padaromas ir be giros. Užtekinai vandens reikia pridėti prie nuluptų ir supjaustytų obuolių tuomet padarys skystą obuolių sriubą, pasikui išlengvo virinti, ant mažos ugnies apie 3 ar 4 valandas. Rudasis cukrus tinkamesnis, negu baltasis, kurį reikia įdėti, kada baigias virti. Cukrus, kuris apsistoja ant dugno New Orleans sirupo bačkos yra labai geras. Svoro ant galiono užtenka, bet tas priguli nuo skonio, kaip ir cinamonas, kvepiantieji pipirai ir gvaizdikai, kuriuos prideda sviestui išvirus.

Liet. Motenu Progresyvio Susivienijimo Reikalai

L. M. P. S. PILD. KOM. TARIMAS 3.
Draugės!

Deportuojamų ir Kalinių Gelbėjimo Fondo sekretorius kreipėsi pas L. M. P. S. Centro Sekretorę tikslu gauti Susivienijimo kuopų sekretorių antrašus. Antrašai bus vartojami aukų rinkimui.

Malonėkite balsuoti ar sekretorė galės suteikti antrašus ar ne.

Draugiškai *K. Petrikienė.*

Pilnai sutinku perduoti antrašus.

M. J. Ramanauskienė.

Sutinku, kad sekretorė perduotų antrašus.

B. Bočkiutė.

Sutinku.

K. Petrikienė.

Sutinku.

A. Yurevičienė.

L. M. P. S. PILD. KOM. TARIMAS 4.

Sulyg L. M. P. S. išimto čarterio yra reikalaujama, kad Susivienijimas turėtų New Jersey valstijoje savo atstovę (toj valstijoj išimta čarteris). Ligišiol Susivienijimo atstovė buvo M. Stanelienė iš Newark, N. J., bet jai dabar nėsant centro įstaigos nare, o tas del pačios atstovės gana svarbu, tai šiuomi darau įnešimą, kad L. M. P. S. būtų atstovaujama per d. B. Bočkiutę iš Elizabeth, N. J.

K. Petrikienė.

Sutinku, kad d. B. Bočkiutė atstovautų Liet. Mot. Progr. S-mą.

Sutinku.

K. B. Karosienė.

Sutinku.

M. J. Ramanauskienė.

K. Petrikienė,

L. M. P. S. Pild. Kom. sekr.

E. N. Jeskevičiūtė,

L. M. P. S. centro sekretorė.

L.M.P.S. PILD. KOM. TARIMAS 5.

Draugės!

Drg. N. Stilsonienė kreipiasi pas L. M. P. S. centro sekretorę, norėdama gauti

L. M. P. S. kuopų sekretorių antrašus. Antrašų gavimo tikslas sekantis: ji pati su mergaite ir Stilsono tėvais nori išvažiuoti į Lietuvą, o neturint pinigų del išpirkimo laivakorčių ir apmokėjimui kitų išlaidų, nori atsišaukti į kuopas, bei draugijas, kad jai tame reikale pagelbėtų.

Išreiškę savo nuomonę, ši tarimą malonėkite greitai gražinti.

Draugiškai,

K. Petrikienė.

Esu tos nuomonės, kad Pildomas Komitetas neturėtų duoti pavienėms ypatoms L. M. P. S. kuopų sekretorių antrašų. Butų geriau, jeigu tos ypatos, kurioms yra reikalinga pašelpa, kreiptųsi į tam tikslui sutvertus fondus, kur komitetai tvarkytų tuos suaukautus pinigus, bet žinodama d. N. Stilsonienės padėjimą sutinku jai duoti kuopų antrašus. Aš čia darau išimtį. Taipgi norėčiau matyti tuos atsišaukimus, kuriuos siuntinės į L. M. P. S. kuopas.

A. Yurevičienė.

Turbut didžiumai mūsų draugių žinoma, kokiam padėjime d. N. Stilsonienė randasi. Mūsų kuopos galėtų jai su mergaite šiek-tiek pagelbėti tokiam reikale. Sutinku, kad perduotų kuopų sekretorių antrašus.

B. Bočkiutė.

Sutinku perduoti kuopų sekr. antrašus.

K. Petrikienė.

Mano nuomonė kaslink d. N. Stilsonienės reikalavimo L.M.P.S. kuopų antrašų rinkimui aukų saviems privatiškiems reikalams, (apleisti šią šalį) aš neturiu nieko prieš d. N. Stilsonienės asmenį, bet suteikti antrašus nesutinku todėl, kad tokių nelaimingų moterų, kurių maitintojus atskirė nuo savo šeimynų yra šimtai dar didesniame varge. Reakcijos žiaurumas nesirūpina jomis, tik jos pačios turi savim rūpin-

tis. Tad reikalas yra jas visas lygiai šelpti. Dr-gė Stilsonienė nieko nėra daugiau atsižymėjus tarpe darbininkių moterų, delto ir negali stovėti pirmoj vietoj, nes jai suteikus antrašus, duot galę privatiškai rinkti aukas, atsišauks ir kitos moteris taip pat nelaimingos ir kas tada išeis iš privatiško aukų rinkimo. Mes nevien kad negalėsime sušelpiti visas lygiai, bet paskutinės visai nieko negaus ir sugadins aukų plaukimą į visuomenišką Deportuojamų Apsigyrimo Fondą, nes su pavienių asmenų aukoms atimsim norą visuomenei davimą aukų, nes jos bus pertankios. Taigi mano nuomone, jeigu Stilsonienė verta sušelpiti, lai kreipiasi. D. ir K.Š.F. reikale pašelpos. Komitetas matys kiek verta duoti ir visuomenė bus rami, nes matys lygybę. Delto ir nesutinku duot L.M.P.S. kuopų antrašus.

Balsuoju prieš. *M. J. Ramanauskienė.*

Nuo d. K. B. Karosienės tarimas negrižo.

K. Petrikienė.

L.M.P.S. Pild. Kom. sekr.

E. N. Jeskevičiūtė,

L. M. P. S. Centro Sekr.

L. M. P. S. IX RAJ. KONFERENCIJOS PROTOKOLAS 2.

Konferencija įvyko 23 d. geg. 1920 m. Socialistų Svet., Racine, Wis.

1. Susirinkimą atidarė org. A. Vitkienė kaip 2:45 val. po pietų. Dienotvarkis tapo priimtas su mažu pataisymu.

2. Komisijon peržiūrėjimui mandatų išrinktos sekančios draugės: A. Sakalauskiūtė ir P. Čypienė. Delegetės su mandatais iš 70 kp. Racine, Wis., 89 kp. Milwaukee, Wis., 72 kp. Kenosha, Wis., priimtos. Iš viso dalyvavo 10 delegačių su sprendžiamais balsais.

3. Tvarkos vedėja tapo išrinkta A. Vitkienė.

4. Protokolas praeitos konf. priimtas.

5. Rezoliucijos išneštos sekančios: 1) Užuojautos rezoliucija draugams, kurie

nukentėjo nuo reakcijos,—priimta vienbalsiai. 2) Užuojautos rezoliucija darbininkų reikalus ginantiems laikraščiams. 3) Protesto rezoliucija prieš "Naujienas", "Keleivį" ir jų korespondentus.

Duotas įnešimas rezoliucijas patalpinti į visus laikraščius. Spaudos komisija: A. Sakalauskiūtė ir A. Vitkienė.

6. Veikimo raportas 70 kp., 72 kp. ir 89 kp. priimtas. Buvo patėmyta, kad duoti valdybai sprendžiamas balsas nares sutaiškant. Red.).

7. Su organizatorės raportu visos narės sutiko. Nutarimų raštininkės raportas priimtas; fin. rašt. raportavo, kad \$51.99 randasi izde pinigų. Ižd. raportas priimtas. Literatūros agentė raportavo, kad parduota knygų už \$2.06.

8. Kom. rap. nebuvo.

9. Laiškų ir bilų nebuvo.

10. L. M. P. S. naudai nutarta, kad kuopos stengtųsi geresnę tvarką įvest pas savo kuopas. Renkant komisijas, kad būtų vengiama ypatingumų.

11. "Mot. Balso" naudai nutarta peregnt kokią nors pramogą.

12. Rajono valdyba: org. A. Vitkienė, 313 Greenbush St., Milwaukee, Wis.; nutarimų rašt. A. Sakalauskiūtė, 631 — 25th Ave., Milwaukee, Wis.; fin. rašt. M. Virbalienė, 629 — 25th Ave., Milwaukee, Wis.; izd. A. Pilienė, 552 Grand Ave., Kenosha, Wis.; knygė A. Molienė, 820 Prospect St., Racine, Wis..

13. Nutarta surengti rajonui pikniką Racine, Wis. Į komisija išrinkta: Vištartienė, Molienė, Čypienė ir Kasperienė.

Nutarta rengti lavinimosi susirinkimus.

15. Sekanti (3-čia) konferencija įvyks gegužio mėn. 1921 m., Kenosha, Wis.

16. Konferencija tapo uždaryta kaip 6:15 val. po pietų.

Nut. rašt. A. Sakalauskiūtė.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Veronikai Chicagietei.—“Nesutikimai tarpe demokratijos vykintojų” delei vietos stokos anksčiau įdēt negalėjome, dabar jau paseno, todėl negalėsime sunaudot. Atleiskite.

Malonėkite daugiau ką pabriežt; lauksime.

Akurui. — Korespondencija labai paseno, negalėjome sunaudot.

Bizantiečiui. — Korespondencija delei vietos stokos negalėjome įdēt.

Brolėiui. — Jūsų korespondenciją į No. 6 pavėlinot prisiųst, o į šitą num. buvo perdaug pasenusi, todėl negalėjome sunaudot.

Iyonėliui. — “Atri Varpas” ir “Cornelės auksas” sunaudosime; ačiu.

J. Aceriui. — “Atmaina” ir eilutes prie progos sunaudosime; ačiu.

P. Krakaičiui. — Vaizdelį “Pavėsyje” ir vertimą sunaudosime; ačiu.

A. Saliulienei. — Jūsų korespondencija labai paseno, todėl nedėjome.

Lakštingalos Vaikui. — Eilutes prie progos sunaudosime.

A. Sakalauskiutei, A. Vitkienei, O. Remeikienei ir O. Pauliukaitienei. — Konferencijos protokolą dedame, bet rezoliucijos labai pasenusios, nes šis “M. B.” num. delei kraustymosi susivėlino išeit. Pagaliaus, tos rezoliucijos tilpo “Laisvėje” ir “Vilnyj”, todėl neapsimoka atkartot tą patį. L. M. P. S. Pild. Kom. draudžia red. talpint kitur tilpusius raštus.

P. Jočioniui. — “Progresas” sunaudosime; ačiu.

K. Rugieniui. — Moteris ir jos ateitis” negalime sunaudoti delei jums žinomų priežasčių. Jūs turėtumėt žinot, kad dabartiniu laiku panašij dalykų viešame laikraštyj rašyt negalima. Nejaugi jūs norėtumėt įklampyt “Moterų Balsą”?

Tulas tame straipsnyj išreikštos mintys yra klaidingos.

Šliubo ryšys nėra “prakeiktas”, ir neužmuša meilę ir moralybę, jei jis yra padarytas iš tikros meilės.

Nejaugi jūs manot, kad meilė negali but amžina, arba nuolatiniė? Nejaugi jūs manote, kad meilė yra tiktai trumpo laiko žaislas, kad žmogus turi kas savaitę mylēt kitą ypatą? Jeigu vedusių tarpe yra tikra meilė, tai jokie šliubai negali jos sunaikint nei kenkt jai.

Šliubas yra kenksmingas tiktai ten, kur meilės nėra, kur jos nebuvo arba jei ir buvo, tai užgėso; tada, žinoma, reikalinga šliubą panaikint, ir nemylinčius viens kitą žmones paliuosut.

A. Audickui. — “Klajonę” sunaudosime; ačiu.

John Bakeriui. — “Vardan teisybės” nedėsime. Gana jau buvo apie tai rašyta, o dalykas visai nesvarbus ir labai pasenęs.

A. Vitkienei. — Jūsų raportą delei svarbių priežasčių negalėjome įdēt. Idėsime į sekantį num. Gal nepasens perdaug.

MINERSVILLE, PA.

L.M.P.S. 6-tas rajonas turėjo išvažiavimą 27 d. birželio, Lake Side Parke, East Mahanoy Jct.

Oras buvo labai gražus, tai ir žmonių nemažai atsilankė. Programas buvo įvairus. Kalbėtojum buvo drg. Venskunas iš Philadelphia, Pa., kuris savo prakalba užganėdino. Taipgi buvo dainų, deklamacijų ir vienas monologas “Senmergė. Monologą atliko maža mergaitė. Neiškęsiu, kad tas monologas tai mergaitėi visai netiko. Motinos turētų lavinti-mokyt mažas mergaites, joms tinkamų eilučių ar monologų, bet ne senmergės.

Literaturos išplatinta už 17 dol.. Taipgi buvo renkamos aukos del L.M.P.S. 6-to rajono.

Reporteris B.

PADEKA (AČIU).

Su šiuomi išreiškiame didelę padėką visiems atsilankiusiems į musų L.M.P.S. 6-to apskričio

švažiavimą, kuris atsibuvo 27 d. birželio, Lake Side Parke, E. Mah. Taipgi dėkavojame visiem aukautojam.

Aukavo po \$1.00: V. Mačiulevičius, V. Dambauckas, J. Slasaitis, P. Stebanavičius; po 50 centų: V. Velioniškis, Kraslauskas, V. Čiudinis, A. Baniulis, S. Vasiliauskas, A. Kazokas, M. Minevičiūtė, J. Petkevičius, J. Mačiulevičius ir M. Stasaitienė 30c.; P. Paplauckas \$1.40.

Viso su smulkiom aukom surinkta \$24.62.

Rengimo Komisija.

PROTOKOLAS.

L.M.P.S. II Rajono 6-tos konferencijos, kuri įvyko 6 d. birželio š. m., Brighton, Mass. Konferenciją atidarė drg. M. Gutauskienė—org. kaip 11:30 iš ryto. Pradedant konf. drg. J. Sarapienė pasakė trumpą prakalbėlę. Paskirtas dienas prezidentumas: pirmininkė M. Gutauskienė, pagalbininkė J. Sarapienė, sekr. E. Lepskaitė, pagalbininke M. Spudvilaitė; įnešimų sutvarkymo komisija — O. Samulionienė, Tamašauskienė, L. Vitkiūtė. Deleгатų pribuvo 28, nuo 11 kuopų. Skaitytas protokolas ir priimtas.

II rajono viršininkijū raportai priimti. Pas II rajono išdininke turto randasi \$154.68. Nutarta surengti prakalbų maršrutą. Nutarta rajono valdybą rinkti ant metinės konf. Nutarta surengti teatrą arba koncertą. Nutarta aukauti iš rajono izdo “M. Balsui” \$15.00, “Laisvės” popieros fondui \$15.00, Deportuojamų Kaliniū Fondui \$25.00. L.D.L.D. \$25.00. Deleгатės ir svečiai sumetė del knygos “Atžalos” \$16.65. Nutarta surengti pamarginimo (?—Red.) vakarą ir visos kuopos turi dalyvauti ta me vakare. Visos kuopos laikosi kairiųjų pusėj ir finansiskai gerai stovi, užreiskė delegatės.

Įneštos užuojautos rezoliucija “M. Balsui” ir “Laisvei”.

Uždaryta konf. kaip 5 v. vak. Pirmininkė M. Gutauskienė.

Raštininkė E. Lepskaitė.

KAS REMIA "MOT. BALSĄ".

Štai ir vėl imtynės. Drg. Petrikienė, L.M.P.S. 1 kp. išdiniškė, prisiuntė daugiau aukų ir ve kà rašo:
Gerb. "M. B." Adm.:—

Brooklyno 1-mos k-pos draugės, pamačiusios pereinam "M. B." numerį, kad ir kitos kuopos siunčia "M. B." po gerą pundą aukų, sumanė nepasiduot kitom kuopom ir surinkt "M. B." visą šimtinę. Neseniai pasiuntėm \$76.30. Per praeitą susirinkimą drg. Merkevičienė atnešė savo auką \$2.00. Kuopos išvažiavime draugės sumanė parinkti aukų, ir "sukolektavo" \$25.00, kartu bus \$27.00.

Na, tai jau viršija šimtinę.

K. Petrikienė,

L.M.P.S. 1 kp. išd.

Taigi, L.M.P.S. 1 kp. nenori pasiduot kitom kuopom, bet L.M.P.S. 24 kp. Cleveland, Ohio, irgi nepasiduoda, ji prisiuntė net \$100.00 iš karto. Tai pusė pelno nuo pikniko. Matyt, 24 kp. turėjo puikų pikniką, kad tiek pelno liko. Valio Clevelandietės!

L.M.P.S. 89 kp., Milwaukee, Wis., viena iš duosniausių kuopų irgi puikiai imasi. Pereinam "M. B." num. paskelbė jos aukų \$1.00, dar pamačiusi, kad kitos kuopos pralenkė ją, prisiuntė net \$40.00, o kuopelė nedidelė. Puiku, Milwaukietės!

Nemanykite, kad mažų kolonijų kuopos mažai aukuoja. L.M.P.S. 34 kp., Fitchburg, Mass. ve kà rašo:

L.M.P.S. 34 kuopa aukuoja "M. B." fondan \$10.00. Aukuoja: E. Vaideliutė \$3, O. Murnikienė ir O. Samulienienė po \$2. Po \$1 aukuoja: B. Vilkiene, A. Mažialytė, M. Kriškiene, I. Tamulionienė. Viso prisiunčiam "M. B." \$21.00 ir pagedaujame, kad "M. B." eitu du sykiu į mėnesį, o mes ir ant toliaus neatsisakysim suaukuoti.

Draugiškai,

O. Samulienienė,
L.M.P.S. 41 kuopa, Akron,

Ohio. Visai nemano pasiduoti kitom kuopom. Ji prisiuntė 20 dol.

L.M.P.S. 33 kp., Mahanoy City, Pa., nei kiek neblogiau imasi už 41 kp. Ji irgi prisiuntė \$20.

L.M.P.S. 8 kp., Lawrence, Mass., sako uždirbus ant teatro "Iš Meilės" kiek pinigų ir iš meilės "Moterų Balsui" prisiunčia \$15.00. Mat meilė yra galinga.

L.M.P.S. 66 kp., Los Angeles, Cal., labai toli nuo "Moterų Balso" randasi, bet myli jį mažiau už kitas kuopas, ir todėl prisiuntė \$15.00

L.M.P.S. 25 kp., Roseland, Ill., nors daug nesmagumų turi, bet "Moterų Balso" nepamiršta. Iš izdo aukuoja \$10.00 ir narės suaukuojo \$3.85. Viso \$13.85c. Prisiuntė imtynėm.

L.M.P.S. 51 kp. pereinam num. buvo paskelbta auka 10 dolerių. Dabar ir vėl prisiuntė \$10.50 (50c. aukuoja drg. M. A. Steponavičienė, tos kuopos narė) ir pasižada ant toliau nepamiršti "M. B." Jei visos kuopos kas mėnesį po \$10.00 siųstų, tai "M. B." greit liktu savaitraščiu arba dienraščiu.

L.M.P.S. 87 kp., Clinton, Ind. taipgi myli "M. Balsą",— ji prisiuntė \$5.00 imtynių.

L.M.P.S. 43 kp., sakoma, serga, bet "Moterų Balso" nepamiršta,— prisiuntė \$5.00.

Drg. Y. Šiukštienė iš Grand Rapids, Mich., užprenumeravo "M. B." savo draugei ir aukavo "M. B." 75c.

V. Nerienė, Easton, Pa., aukuoja \$3.70.

Turime labai gražių laiškų su linkėjimais "Mot. Balsui", bet dėl vietos stokos negalime įdėti šių sykių.

Viso ištose imtynėse suaukuota \$248.80. Širdingai ačiū visom kuopom ir narėm už taip gražią paramą "Moterų Balsui".

"Moterų Balsas" atsitys jums už tai, draugės; jis gins jūsų reikalus su dar didesne energija, kaip iki šiol.

Kas daugiau nori dalyvaut tose puikiose imtynėse?

"M. B." Administracija.

NAUJI RAŠTAI.

"Atmosfera arba Oro Gazai ir jų Ypatybės". Su paveikslais. Parašė A. Petrika. Išleido L. Darb. Lit. Draugija. Kaina 75c. Naudinga knygelė pasiskaityti apie orą ir jo ypatybes.

"Vakarų Europos Literatūros Istorija". Parašė V. M. Friče. Iš rusų kalbos vertė Ž-tas. Išleido L. D. L. D. Taipgi naudinga knyga pasiskaityt apie literatūros plėtojimąsi.

"Šeimyna Socialistinėj Darbininkų Valstybėj". Vertė V. Anulis. Kaina 10c. Išleido L. Mot. Progr. Susivienijimas. Šitą knygutę kiekviena ir kiekvienas darbininkas turėtų perskaityt.

Akron, Ohio, L.M.P.S. 41 kp. išrinkta nauja valdyba sekančiam pusmečiui:

Organizatorė A. Valatkienė,
740 Edgewood Ave.

Sekretorė T. C. Joneliunienė,
611 Kling St.

Fin. raštin. A. Zablackienė,
676 Washington St.

Knygė V. Ziburienė,
102 Snyder St.

Akron, Oio.

Susirinkimus laiko kožną mėnesį antrą ketvergą po pirmam, kaip 7 val. vakare, pas drg. A. Valatkienę, 740 Edgewood Ave.

Sekr. T. C. Joneliunienė.

RACINE, WIS.

6 d. rugsėjo rengiama rankų darbo paroda, į kurią kviečiame visos apielinkės moteris prisidėti prie šio darbo. Priegtam bus skiriamos gražios dovanos už geriausią rankų darbo daiktą. Dėl platesnių informacijų malonėkite kreiptis žemiau pažymėtu antrašu.

K. Wištartienė,
1528 Quincy Ave. Racine, Wis.